

ELY viesti

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen asiakaslehti 1/2010

Nelostien
kehittäminen
valtakunnallisia
kärkihankkeita s. 15

Miilukankaan
konepaja
tutuksi
nuorille s.18

Tiedottamalla
parempaan
vesien tilaan s. 9

Pääkirjoitus

Arvoisa lukija

Kädessäsi on Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen historian ensimmäinen asiakaslehti – ELY-viesti. Tässä lehdessämme haluamme kertoa teille uuden organisaatiomme rakenteesta, tavoitteista ja tehtävistä sekä aluetamme koskevista yhteisistä ajankohtaisista haasteista.

Valtion aluehallinnossa tapahtui historian suurin muutos, kun aluehallinnon tehtäviä on hoitanut 1.1.2010 alkaen kaksi uutta viranomaista, aluehallintovirasto (AVI) sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY). ELY-keskukset vastaavat niistä tehtävistä, jotka aiemmin kuuluivat TE-keskuksille, alueellisille ympäristökeskuksille, tiepiireille sekä lääninhallitusten liikenne- ja sivistysosastoille. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) vastaavat valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtävistä 15 alueella. Lainsäädännön toimeenpano, ohjaus ja valvonta alueilla kuuluu samanaikaisesti toimintansa aloittaville kuudelle aluehallintovirastolle (AVI). Niihin on koottu lääninhallitusten, ympäristölupavirastojen sekä työsuojelupiirien tehtäviä.

Meidän päätoimialueenamme on Pohjois-Pohjanmaa. Kainuuseen, jossa on oma ELY-keskus, tuotamme lisäksi liikenteeseen, osaamiseen ja kulttuuriin sekä maahanmuuttoon liittyvät palvelut.

”Asiakas etusijalla – maakunnat kehittyvät”

Alueellisen yhteistyön merkitys on korostunut maakunnan liiton ja valtion uusien organisaati-

tioiden välillä uuden aluekehittämislain myötä. Meidän keskeisenä tavoitteenamme on toimia tehokkaasti ja tuloksellisesti maakunnan, seutujen sekä yksittäisten asiakkaittemme hyväksi. Haluamme, että meidät tunnetaan ja arvostetaan osaavana ja luotettavana alueellisena kehittäjä- ja palveluorganisaationa, joka tuntee toimintaympäristönsä haasteet ja mahdollisuudet.

Uuden laaja-alaisemman osaamisen turvin luomme parempia edellytyksiä elinkeinoelämälle, toimivalle ja turvalliseen liikenteelle sekä hyvälle elinympäristölle ja kestäväälle kehitykselle. ELY-keskuksilla on siis merkittävä rooli yhdyskuntarakenteen, ympäristönsuojelun sekä rakentamisen ohjauksessa.

Tämän päivän erityisiä haasteita ovat yhdyskuntarakenteen eheyttäminen, ilmastonmuutoksen hillintä ja energiatehokkuus. Menestyksellisellä maankäyttöpolitiikalla ja kaavoituksella luodaan edellytyksiä yritystoiminnan ja asutuksen tarkoituksen mukaiselle sijoittumiselle myös ilmastomuutokseen sopeutumisen, energian säästön ja päästöjen vähentämisen tavoitteet huomioon ottavalla tavalla. Laaja-alainen alue- ja yhdyskuntasuunnittelu vaatii myös liikennejärjestelmien uudelleen tarkastelua.

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten varmistaminen sekä kulttuurin edistäminen liittyvät myös uuden ELY-keskuksen monipuoliseen palveluvalikoimaan. Näihinkin alueisiin liittyviä uusia merkittäviä haasteita, jotka edellyttävät myös hyvää ja läheistä yhteistyötä alan toimijoiden kanssa.

Lamasta kasvuun – nuoret voimavarana

Alueemme tulevaisuus näyttää varsin kohtuulliselta, vaikka epävarmuustekijöitä talouskasvussa edelleen on. Viimeisimmän aluetalousskatsumuksen mukaan, joka perustuu alueen eri alojen asiantuntijankemeyksiin, odotukset elinkeinoelämän, yritystoiminnan ja työllisyyden kehityksestä ovat kaiken kaikkiaan positiiviset. Vienti on lähtenyt kasvuun ja odotettavissa on, että jos lamaan mentiin viennin romahdettua, voitaisiin sieltä nyt myös nousta sen myötä.

Suurten ICT-yritysten järjestelyt tulevat olemaan jatkossa entistä isompi haaste alueellamme. Kaivostoimialalla on puolestaan vahva vaihe: Hituran kaivos avataan uudelleen syksyn 2010 aikana ja Laivakankaan kaivoksen tuotanto Raahessa käynnistyy loppuvuodesta 2011. Kaivokset tulevat työllistämään yhdessä reilut 400 henkeä ympärivuotisesti. Myös Taivalkosken Mustavaaran uudelleenaukaisun suhteen on liikettä.

Merkittävät energiahankkeet odottavat myös päätöksiä, joista Fennovoiman ydinvoimala ratkaisu on mielessä päällimmäisenä. Sijoittuupa hanke sitten Pyhäjoelle tai Simoon, merkitsee se todella isoa piristysruisketta koko Pohjois-Suomen elinkeinoelämälle. Tehtävänämme on hoitaa luotettavasti hankkeeseen liittyvät viranomaistehtävät sekä myötävaikuttaa siihen, että hankkeelle on tarjolla osaavaa työvoimaa ja että alueemme yritykset pystyvät tarjoamaan palvelujaan tälle suurhankkeelle.

Pohjois-Pohjanmaa on erityisesti nuorten maakunta. Harmaantuvassa Euroopassa Pohjois-Pohjanmaa on poikkeuksellinen koulutettu, nuoren väestörakenteensa vuoksi. Jotta tämä Suomessa ja Euroopassa yhä harvinaisemmaksi käyvä voimavara voidaan säilyttää Pohjois-Pohjanmaalla, keskus suuntaa nuoriin liittyviin avauksiin huomiotaan ja voimavarojaan, erityisesti koulutukseen ja työllistymiseen. Vaarana on, mikäli koulutettuja nuoria ei pystytä pitämään alueella, että he työmarkkinatilanteen kohentuessa siirtyvät muualle.

Elinkeinoelämämme kilpailukyky edellyttää toimivia logistisia yhteyksiä. Seinäjoki – Oulu radan perusparannus on selkeä alueen ykköshanke, jonka loppurahoitus tulee varmistaa. Seuraava hallitus tulee ottamaan kantaa uusiin käynnistettäviin liikennehankkeisiin. Isoja investointeja joudutaan katsomaan entistä tiukemmalla seuralalla, joten on ensiarvoisen tärkeää, että alueella on selkeä yhteinen näkemys näiden hankkeiden sisällöstä ja toteuttamisjärjestyksestä. Valtatie 4:n parantaminen välillä Oulu – Kemi on listattu tärkeimmäksi alueen tiehankkeeksi.

Matti Räinen

ELY-keskuksen ylläjohtaja

ELY-KESKUS AVAA MAHDOLLISUUKSIA

Tavoitteena kehittyvä alue, jossa on hyvä elää, asua ja tehdä työtä!

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lähes neljällä sadalla eyläisellä on tehtävänä alueellisen kilpailukyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen sekä mm. Ilmastonmuutoksen hillintä yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa.

ELY -keskusten tehtävät:

- yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalvelut, työllisyysperusteiset tuet ja työvoimakoulutus, maatalo- ja kalatalousasiat, maahanmuuttoasiat ja EU:n rakennerahastohankkeet
- ympäristönsuojelu, alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus, luonnonsuojelu, ympäristön tilan seuranta, vesivarojen käyttö ja hoito
- maanteiden kunnossapito, tiehankkeet, liikenteen lupa-asiat, liikenneturvallisuus, joukkoliikenne ja saaristoliikenne
- ammatillinen koulutus, kirjasto-, liikunta-, opetus- ja nuorisotoimen tehtävät.

Rahoituskehys 2010

	miljoonaa euroa
Työllisyys	64
Yrittäjyys, innovaatiot ja kansainväl.	28
Maaseutu ja energia	21
Osaaminen ja kulttuuri	12
Liikenne ja infrastruktuuri (POP)	52
Liikenne ja infrastruktuuri (Kainuu)	23
Ympäristö ja luonnonvarat	6
EU-hankerahoitus	28
Toimintamenot (ELY, TE-toimistot)	28
Yhteensä	262 milj. euroa

Lisäksi Pohjois-Pohjanmaalle kohdentuu Tekes –rahoitusta vuosittain noin 60 milj. euroa ja ELY-keskuksen valvomia maatalouden tulotukia noin 190 miljoonaa euroa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen toiminnan strategiset painotukset vuosina 2010-2011 ovat:

Yritysten omistajanvaihdosten sekä kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen

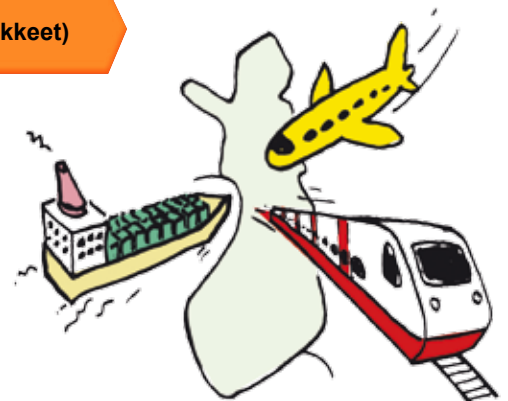
Nuorten työllistymisen edistäminen

Ilmastonmuutoksen hillintä

Alueen suurhankkeisiin varautuminen (ydinvoima-, kaivos- ja energiahankeet)

Merkittävien liikennehankkeiden edistäminen (Seinäjoki-Oulu rata, valtatie 4:n kehittäminen ja Oulun meriväylä)

ELYn asiakaslähtöisyyden kehittäminen

Kultaakin kalliimpi kaivos

Laivakankaan kultakaivoksen rikastamon rakentaminen on täydessä vauhdissa.

Raahen Laivakankaalla rakenteilla olevan kultakaivoksen työllistävää vaikutus on merkittävä sekä suoraan että välillisesti. Tätäkin ehkä vielä suurempi merkitys kultakaivoksella on ilmapiiriin. Raahen seutukunnassa vallitsee pitkästä ajasta tekemisen meininki ja vahva usko tulevaisuuteen.

Raahen seutukunnan työ- ja elinkeinotoimiston johtaja Anita Kenakkala, apulaistoimistonjohtaja Elina Hiiwa ja yritysneuvoja Marko Salmela kuuntelevat tyytyväisinä Nordic Minesin tutkimuspäällikköä Peter Finnäsiä.

- Kultakaivoksessa on rakentaminen jo täydessä vauhdissa. 70 urakoitsijaa tekevät töitä. Valtaosa näistä aliurakoitsijoista on Raahen-Oulu -alueelta ja muualtakin tulleet urakoitsijat ovat paikanneet paikallista työvoimaa, Finnäs kertoo.

Varsinainen tuotanto kultakaivoksessa käynnistyy ensi kesänä. Heti alussa kaivoksessa tarvitaan 80 työntekijää, myöhemmin vielä 20-30 henkilöä lisää. Työntekijöitä palkataan sekä prosessipuolelle että louhintatehtäviin.

- Tämä on todella iso asia. On laskettu, että yksi kaivostyöpaikka tuo 1-3 muuta työpaikkaa, Anita Kenakkala toteaa.

Laivakankaan kultakaivoksen tuleminen on näkynyt TE-toimistossa jo vuosia, eikä kyselyt

osoita minkäänlaisia laantumisen merkkejä.

- Asiakkaat ovat todella kiinnostuneita kaivoksen tuomista mahdollisuuksista. Moni harkitsee nyt tekevänsä jotain ihan muuta työtä kuin aikaisemmin, Kenakkala kertoo.

Koulutusta ELYn tuella

Tämän vuoden aikana Raahen seutukunnan TE-toimisto on järjestänyt enemmän työvoimakoulutusta kuin koskaan ennen. 700 henkilöä on osallistunut koulutukseen. Heistä suurin osa on erittäin aktiivisesti hankkimassa moniosajajan taitoja.

- Myös ELY-keskus on apuna. Jos jossain vaiheessa tarvitsemme Raahen seudulla erityistä kaivosalan koulutusta, siihen on kaikki valmiudet. Monilla muilla kaivospaikkakunnilla on järjestetty 4-6 kuukauden täsmäkoulutusta työvoimakoulutushankinnoin, Anita Kenakkala kertoo.

Luvassa monenlaista työtä

Kaivosyhtiöllä on jo lähes 200 työpaikkahakemuksen tietopankki. Sieltä pystytään poimimaan suurin osa kaivoksen palkattavista työntekijöistä, Peter Finnäs arvioi.

Ensimmäisenä palkataan kuitenkin kaivoksen avainhenkilöt, joiden rekrytointi on nyt käynnissä. Osa näistä korkeakoulutustasuisista erikoisasiantuntijoista, prosessipuolen johtohenkilöistä, geologeista ja kemisteistä löytyy Nordic Minesin omasta henkilöstöstä. Loppu-

jen avainhenkilöiden löytäminen on Finnäsin mukaan ehkä rekrytointiin haastavin osuus.

Avainhenkilöt palkkaavat kaivoksen muut työntekijät. Ensimmäisenä etsitään henkilöitä tekemään asennustöitä, jotka käynnistyvät tänä talvena. Tuotannon käynnistyessä tarvitaan työntekijöitä mm. louhintaan, jossa riittää kokemus louhinnasta tai kuljetustehtävistä.

- Kivimassoja ajetaan kahdessa vuorossa suurilla kuorma-autoilla, jotka ottavat kuormaa sata tonnia. Alussa kuorma-autoja on viisi, enimmillään kymmenen. Kaivoksen tulee myös kaksi tosi isoa kaivinkonetta ja muutama poravaunu. Lisäksi tarvitaan muutama panostaja sekä henkilöitä huoltotöihin, Finnäs selvittää.

Prosessipuolelle kaivoksen etsitään ammattimiehiä, joilla on prosessipuolen koulutus tai ainakin kokemusta alan tehtävistä. Kaivosyhtiö on myös varautunut järjestämään täydennyskoulutusta sopivan ammattitaito-omavilille, kuten sähkö- ja putkimiehille.

Lisäksi kaivoksen oma laboratorio työllistää 2-4 henkilöä. Isojen työkonoiden huoltopisteesseen, kaivoksen verstaalle, tulee avoimeksi varastonhoitajan paikka.

- En ole ollenkaan huolissani työvoiman saannista. Lupaavalla näyttää, Peter Finnäs summaa.

Infra rakenteilla

Kaivospiirin ensimmäinen ja suurin rakennus on 6-kerroksinen rikastamo, joka on nyt katkorkeudessa. Eri rakennuksia tulee alueelle kaikkiaan 14-15.

Kaivoksen päällä ovat meneillään valtavat maanpoistot. Ennen kuin louhinta voidaan aloittaa, on maata poistettava kallion päältä neljän metrin kerros. Myös kaivoksen pato vesivarastoalialle on rakennettu ja sen sisäpuolelta poistetaan turvetta. Sähkölinjoja on rakennettu 110 kilometriä.

Kaivostiet rakentuvat kaivosramppien sivutuotteena. Kaikki kaivoksessa syntyvä kivimassa voidaan murskata omassa murskaamossa ja hyödyntää rakentamisessa.

Hyvältä näyttää

Laivakankaan kultakaivoksella on kaikki edut puolellaan hyvä maantieteellinen sijainti, nousukiidossa oleva kullan hinta ja mahdollisuus toimia ainakin aluksi avolouhoksena.

Kaivos tuottaa 3 700 kiloa kultaa vuodessa. Kaikki kulta valetaan harkoiksi, joissa tulee olemaan myös hopeaa ja kuparia. Tutkitut malminvarat riittävät 6-7 vuodeksi. Lisää tutkitaan kaiken aikaa ja kaivoksen lähietäisyydellä on uusiakin tutkimuspaikkoja.

- Kovalla itsevarmuudella voidaan sanoa, että kaivostoiminta Laivakankaalla jatkuu 10-20 vuotta, Peter Finnäs toteaa.

Suomen aktiiviset kaivokset Pohjois-Pohjanmaalla 2009/2010

Toiminnassa olevat metallimalmikaivokset 2010

KAIVOS, KUNTA	YRITYKSEN NIMI	EMOYHTIÖN NIMI	TÄRKEIMMÄT ARVOAINEET
Hitura, Nivala Pyhäsalmi, Pyhäjärvi Talvivaara, Sotkamo	Belvedere Mining Oy Pyhäsalmi Mine Oy Talvivaara Sotkamo Oy	Belvedere Resources Ltd. (CA) Inmet Mining Corporation (CA) Talvivaara Kaivososakeyhtiö Oyj	nikkeli, kupari, koboltti, platina, palladium kupari, sinkki, rikki, hopea, kulta nikkeli, sinkki, (uraani)

Metallimalmikaivokset, joissa rakentaminen menossa tai alkamassa 2010

KAIVOS/LOUHOS	YRITYKSEN NIMI	EMOYHTIÖN NIMI	TÄRKEIMMÄT ARVOAINEET
Laivakangas, Raahe	Nordic Mines Oy	Nordic Mines AB (SE)	kulta

Teollisuusmineraaleja louhivat yritykset 2009 ja toiminnassa olleet kaivokset/louhokset

KAIVOS /LOUHOS	YRITYKSEN NIMI	EMOYHTIÖN NIMI	TÄRKEIMMÄT ARVOAINEET
Paltamo (Reetinmäki), Juuka (Matara) Sotkamo (Utela, Lahnaslampi, Punasuo), Polvijärvi (Pehmytkivi, Lipasvaara)	Juuan Dolomiittikalkki Oy Mondo Minerals B.V. Suomen sivuliike	Mondo Minerals B.V. (NL)	dolomiitti, kalkkikivi talkki, nikkeli

EAKR-rahoitusta työllisyshankkeisiin

ELY-keskus voi myöntää työllisyysperusteisia EAKR -varoja osarahoituksena investointeihin, joilla mm. edistetään työpaikkojen syntymistä, kehitetään yritys-toimintaa ja elinkeinolämää ja lisätään alueellista vetovoimaa (EAKR-toimenpideohjelman toimintalinjat 2 ja 3). Rahoitusta voidaan myöntää julkisille, voittoa tavoittelemattomille organisaatioille kuten kunnille, kuntayhtymille, yhteisöille ja säätiöille.

Osaamista työvoimakoulutuksella

Työvoimakoulutus on työ- ja elinkeinohallinnon rahoittamaa koulutusta, joka on opiskelijoille maksutonta. Koulutus on suunnattu työttömille työnhakijoille ja työttömyyden uhkaamille 20 vuotta täyttäneille henkilöille.

- Usein koulutus on ammattitutkintoon tai sen osaan tähtäävää ja tavoitteena on parantaa työhön sijoittumisedellytyksiä.
- Työvoimakoulutukseen haetaan työ- ja elinkeinotoimiston kautta
- Yritys tai muu työnantaja voi kouluttaa nykyisiä tai uusia työntekijöitään yhteistyössä työ- ja elinkeinohallinnon kanssa.

Huipputason koulutus- ja tutkimusverkosto

Oulu Mining School on muutamassa vuodessa saavuttanut johtavan aseman kansallisena kaivosalan kouluttajana ja tutkimusorganisaationa. Kansainvälistymisessäkin ollaan jo pitkällä, iloitsee koulutus- ja tutkimusverkoston ytimessä alusta asti työskennellyt dosentti, yli-insinööri Leena Yliniemi.

Oulun yliopiston alla rakennetun Oulu Mining Schoolin koulutusohjelma on täydessä vauhdissa. Vuorilaa opiskelee tällä hetkellä yhteensä 30 henkilöä. Ensimmäiset alan erikoistumisopinnot käyneet geologit ja diplomi-insinöörit valmistuvat tämän lukuvuoden aikana.

Oulun yliopiston ja Luulajan teknillisen yliopiston pilottiohjelma, Nordic Mining School, on niinkään hyvässä nosteessa ja tarkoitus vakiinaistaa pysyväksi yhteistyöksi. Yliopistot ovat mm. järjestäneet yhteisiä vuorilalan kursseja ja opiskelijavaihtoja.

- Koulutusverkostoa on alustavasti rakennettu myös Puolaan ja Saksaan. Nyt tätä verkostoa vahvistetaan ja siirretään konkreetian tasolle, Leena Yliniemi täydentää.

- Lisäksi meillä on jo tutkijoita Etelä-Afrikassa ja Australiassa. Haemme kontakteja muistakin vahvoista kaivosmaista, tarkoituksena on rakentaa globaali tutkimusverkosto. Jos haluamme nopeasti saada osaamista tänne koulutuksen ja tutkimuksen käyttöön, sitä on haettava sieltä missä sitä on tehty.

Ainutlaatuinen innovaatioympäristö

Oulun yliopistossa on rakenteilla myös monipuolinen vuorilalan innovaatioympäristö. Se on minipilot –mittakaavainen rikastamo, jossa voi-

daan tehdä laaja-alaista tutkimusta yhteistyössä kaivosalan yritysten ja organisaatioiden kanssa.

- Innovaatioympäristössä voidaan tehdä koko kaivoksen elinkaareen liittyvää tutkimusta, mukaan lukien työturvallisuus, ympäristö, automaatio ja langaton tiedonsiirto, Leena Yliniemi tarkentaa.

Tutkimuspuolella rakennetussa mineraalitekniikan laboratorioissa tehdään jo vastaavaa työtä, mutta pienemmässä mittakaavassa.

Oulu Mining Schoolin ja kaivosalan merkitys on tunnustettu kaikkialla. Tämä näkyy myös rahoituksessa. Verkottumiseen ja täydennyskoulutukseen Oulu Mining Schoolilla on ESR-rahoitusta EU:n rakennerahaston kautta. Innovaatioympäristön rakentamiseen käytetään EAKR-rahaa ja Oulu-Luulaja

–yhteistyöhön Interger-rahaa. Kolmatta vuotta on meneillään Tekes –rahoitteinen tutkimushanke, jossa työskentelee neljä päätoimista tutkijaa.

Oulu Mining Schoolin sielu, dosentti, yli-insinööri Leena Yliniemi iloitsee siitä, että verkostomalli on osoittautunut toimivaksi, joustavaksi ja nopeaksi tavaksi saada vuorilalan koulutus ja tutkimus käyntiin.

Kolumni

Työntöä vai vetoa?

Pohjois-Pohjanmaata kohtaa viimeistään vuonna 2016 tilanne, jossa työmarkkinoille tuleva ikäluokka on selvästi pienempi kuin sieltä eläköityvä joukko. Muualla Suomessa tässä tilanteessa ollaan jo viimeistään ensi vuonna. Työpaikkoja avautuu runsaasti muualla kuin omassa maakunnassamme. Viimeistään nyt on ryhdyttävä toden teolla, ei ainoastaan miettimään vaan myös toteuttamaan toimenpiteitä, joilla maakunnan ja kuntien houkuttelevuutta lisätään asuin- ja työskentelyalueina. Jos näin ei tehdä, ajaudumme kohti hallitsematonta tilannetta.

Suurten lukujen valossa kaikki näyttää hyvältä, maakunnan asukasluvu kasvaa, komeilemme maakuntien välisessä kilpailussa kärkisijoilla. Lähempi tarkastelu osoittaa harhan, vain korkea syntyvyys pitää yllä väestönkasvua ja Oulun seudun ulkopuolella väki vähenee. Koska uusia työpaikkoja ei synny samaa vauhtia kuin nuoria tulee työmarkkinoille, on varsinkin koulutettujen muuttojuna vislannut kohti eteläisempiä alueita ja näin se tekee myös lähivuosina.

Pohjoisen Suomen asema työn tarjoajana on kuitenkin nousussa maailmanlaajuisesti muun muassa monipuolisten luonnonvarojen tarjoamien mahdollisuuksien takia. Väistämättä herää kysymys, miten vetovoimaamme asuin- ja työskentelyalueena voisi lisätä kilpailussa tulevaisuuden työvoimasta?

Erilaisten kyselyjen mukaan monipuoliset

harrastusmahdollisuudet ovat yleensä ykkösenä. Harrastuksen kohteiden kirjo ihmisillä moninaistuu, enää eivät riitä marjametsät, jääkiekkokaukalo, uimahalli ja kirjasto. Kaikki Suomen kunnat muistavat nettisivuillaan maininta luonnonläheisyyden ja kaikkialta löytyy kauneutta, ainakin oman kunnan katsojan silmissä. Luontokin pitää siis palastella ja osata tarjota tuotteina, eri ryhmille erilaisena. Koska emme kaikki ole enää eränkävijöitä, nousee hoidetun luonnonmaiseman, rakennetun ympäristön ja kaupunkien sekä taajamien viehättävyys, siisteys, turvallisuus ja helppo saavutettavuus keskiöön.

Kulttuuri on listoilla yleensä kakkosena. Koska kaikki eivät nauti samoista asioista, pitää tätäkin asiaa tarkastella monesta näkökulmasta. Karaoke voi olla suurelle joukolle ihmisiä nautittavampaa kuin gregoriaaninen kirkkolaulu tai runoilat. Meillä on valitettavaan usein vain taipumus luokitella hienousjärjestys samaksi kuin tärkeysjärjestys. Avainsana tässä lienee monimuotoisuus. Kulttuuriakaan ei aina pelkästään kuluteta vaan kasvavalle osalle väestöä on tärkeää päästä itsekin osallistumaan ja tekemään.

Ilmaa on jokaisessa kunnassa luontojaan, ilmapiirin luomme me asukkaat. Jokainen on osallinen ja vastuussa alkaen siitä hetkestä, kun aamulla tapaamme naapurin tai työtoverin. Jos naapurin ihonväri poikkeaa eikä suomikaan oikein vielä suju, voi ystävällisyyden ilmapiirin

haaste olla astetta vaikeampi. – Jos muistot kotikunnasta liittyvät kunnallispoliitikkojen ainaiseen kiistelyyn, henkisesti ahtaaseen, erilaisuutta sietämättömään ilmapiiriin, jopa huruskau-della lyömiseen, voi paluumuutto kotiseudulle olla mahdollinen jo ajatuksenakin.

Kun maailmanlaajuisesti tarkastellaan menestyviä alueita, pistää niissä silmään monimuotoisuus: erilainen etninen alkuperä, erilainen kulttuuritausta, erilaiset uskonnot, seka-avioliitot, kaikenlainen monimuotoisuus. Jos nämä erilaisuudet osataan oikealla tavalla yhdistää yhteisten päämäärien saavuttamiseksi, saadaan ilmapiiri, jossa on positiivista jännitettä, luovaa kuhinaa. Luova kuhina ja erilaisuuden hyväksyminen voimavaraksi vetää osajia kuin hunajapurkki mehiläisiä. Onnistumisesta esimerkkinä voisi mainita Piilaaksen Kaliforniassa, epäonnistumisesta monet fundamentalismin ajautuneet maat.

”Uusi” osaamisen laji vetovoimaisuuden ta-voittelussa on vuorovaikutusosaaminen, kyky tehdä yhteistyötä erilaisuudesta huolimatta. Valitettavan usein yhteistyötä tarkastellaan yksipuolisesti, ”mitä me tästä hyödyimme” - asenteella. Hyvä lopputulos saavutetaan vasta, kun opitaan, että yhteistyö on myös antamista, vastavuoroisuutta, joskus omastaan luopumista.

Jotta maakuntana tai kuntana onnistuisimme lisäämään vetovoimaamme suhteessa muihin alueisiin, emme kansalaisina voi ulkoistaa vetovoima- ja ilmapiiriosaamista vaikkapa viranomaisille tai EU-osarahoitteisille hankkeille. Henkilökohtainen osaamispanoksemme tähän yhteisen hyvän tavoitteluun ei edellytä tutkintoja eikä asemaa, motivaatioksi riittää, että jokaisella ja kaiken ikäisillä on tunne osallisuudesta ja myös vastuusta jostakin omaa elämänpiiriä suuremmasta.

Juuri tällä hetkellä näyttäisi siltä, että vastuuta ja maailman monimuotoisuuden kauhua paetaan viihteeseen, hömppään ja päihteisiin hakemalla niistä lohtua ja pakoa vallitsevasta todellisuudesta. Merkkejä vastuullisuuden kasvamisesta on kuitenkin olemassa.

Kunnan ja kylän vetovoimatekijöitä pitää tarkastella rehellisesti ja nimenomaan tulevien tekijäpolvien näkökulmasta, niiden joille Facebook on todellisempi kuin Maamme- kirja. Toimeen tulee tarttua viivyttelemättä, jos tarkoitus on todella pitää arvokkain tulevaisuuspanostuksemme, nuorisot, täällä omassa maakunnassa tai yleensä pohjoisessa Suomessa. Työpaikat ovat tietysti ykkösasia, mutta vaiheessa, jolloin työtä on yllin kyllin tarjolla muuallakin, törmätään alueen ja paikkakunnan vetovoimatekijöihin, joita ei valitettavasti rakenneta hetkessä eikä vain viranomaisvoimin.

Leila Helaakoski
elinkeinot, työvoima,
osaaminen ja kulttuuri -vastuualueen johtaja

Veeran Verstas voimaannuttaa nuoria

Veeran Verstas on työpaja, joka taiteiden ja kädentaitojen avulla ohjaa nuoria löytämään itsensä ja tiensä opiskeluun ja työelämään. Tällä hetkellä verstaassa opiskelee ELY-keskuksen rahoittamassa "Nuorten yrittäjyysjalostamo" ja "Taiteen keinoin työelämään" -koulutuksessa 26 nuorta.

Veeran Verstas on tarkoitettu koulunsa keskeyttäneille tai ilman työ- ja opiskelupaikkaa jääneille 17-28 -vuotiaille, jotka tarvitsevat opinto-ohjausta. Taidepajaan hakeudutaan työ- ja elinkeinotoimiston kautta.

- On hienoa, että meillä on Oulun seudun työ- ja elinkeinotoimiston tuki. He markkinoivat meitä koko ajan ja ohjaavat nuoria hakeutumaan meille. Tämä toimiva yhteistyö vaikuttaa myös nuorten suhtautumiseen työvoimatoimistoon positiivisesti, iloitsee verstaan vetäjä Eeva Kejonen.

Kuuden kuukauden koulutusjakson aikana nuori etsii kätettyjä voimavarojaan. Tällä hetkellä taidelajeina ovat valokuvaus, teatteriläily, taidemaalaukset ja luova kirjoittaminen, elokuvakasvatus sekä luova käsityö.

- Koulutus antaa nuorelle kuuden kuukauden aikaisän. Nuoret kohtaavat ympäristön tarjoaman valtavan merkityksen tulvan, elämän suunnan löytäminen tässä runsaudessa vaatii ohjausta, tukea, yhdessä tekemistä.

Voimaannuttavan koulutuksen jälkeen 80 prosenttia nuorista lähtee opiskelemaan. Osa menee yliopistoon, osa taidekouluihin, mutta

myös kouluttautumaan autonasentajiksi tai siivoojiksi. Kukin vahvuutensa mukaan.

Kokonaisvaltainen erilainen oppija

- Nuorissa näkyy selvästi halu tehdä omin käsin ja käsillä käsittää. Olemme kehittäneet erilaisen oppimistavan, jossa taiteen eri alueet toimivat työkaluina, kumppaneina, koulutuksen ja työelämän suunnitelmassa. Kun ei oikein tiedä mitä tekisi ja mihin menisi, voimaannuttaa kun saa tukea, tietoja ja taitoja, ei ole yksin, Eeva Kejonen pohtii.

Nuoret työskentelevät verstaalla yhdessä ammattitaitelijoiden kanssa, jotka osaavat jakaa osaamisensa. Opettajia on tällä hetkellä kaikkiaan yhdeksän.

Oman osaamisensa tuovat myös nuoret työharjoittelijat, jotka ovat valmistuneet esimerkiksi ammattikorkeasta ja ovat siirtymässä työmarkkinoille. Verstaan työpajoihin harjoittelijoita tulee nonstopina. Tällä hetkellä harjoittelijoita on talossa kaikkiaan viisi.

Päivittäistä toimintaa Veeran Verstaassa ohjaa kokonaisuunnitelma ja viikottainen ohjelma. Periaatteena on, että jokainen nuori saa voi-

Unisieparit on yksi Veeran verstaassa syntyneistä uusista nuorten töistä. Eeva Kejonen on luotsannut toimintaa alusta asti eli kymmenen vuotta.

maannuttavia kokemuksia kaikista taidelajeista.

Tekeminen on näkyväksi tulemistä erikseen ja yhdessä toisten ryhmäläisten kanssa.

- Kun on hyvä olla, on hyvä oppia ja voi olla erilainen oppija, Eeva Kejonen kiteyttää.

Verstaalla nuorten käsissä syntyneet taide- teokset ovat kaikkien nähtävillä juhlatilaisuuksien aikana. Esilletulo ajoittuu kevätalven, jolloin puolen vuoden koulutusjakso on juuri päätty- mässä ja yhteishaku käynnissä.

Jokaiseen uuteen puolen vuoden koulutus- jaksoon verstaassa hakee ELY-rahoitusta.

Työntekijöiden palkat tulevat monesta eri lähteestä. Eeva Kejonen on Kansan Sivistys- työn Liiton palkkialistalla. Muiden palkkoihin haetaan rahoitusta joka vuosi erikseen ope- tusministeriöstä nuorten työpajatoimintaan suunnatuista avustuksista. ESR-projektissa kehitetään Veeran Verstaassa nuorten harjoitte- luyritykseksi luovaan yhteisöllisyyteen, jolla hyvät käytännöt jaetaan ja mallinnetaan.

Rahoitusta nuorten työllistä- miseksi ESR-ohjelmasta

- Pohjois-Pohjanmaan ELY rahoittaa hankkeita, jotka tukevat mm. nuorten työllistymistä, työpajatoimintaa ja ehkäisevät syrjäytymistä
- Rahoitusta voivat saada kunnat, yhteisöt ja kolman- nen sektorin toimijat
- Rahoitusta myönnetään maksimissaan noin 85 pro- senttia hankkeen kokonaiskustannuksista
- Hankkeen tulee toteuttaa Manner-Suomen ESR -toimenpideohjelman tavoitteita
- Hankkeita rahoitetaan opetus- ja kulttuuriministeri- ön, työ- ja elinkeinoministeriön, sosiaali- ja terveys- ministeriön hallinnonaloilta
- Rahoitusta voidaan myöntää lisäksi mm. työyhtei- söjen, yritystoiminnan ja työllisyyden kehittämiseen

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Nuori ! Onko koulu ohi? Päättykö työ? Mille alalle suuntaat?

ELY – keskus tukee nuoria:

- hankkimalla sekä ohjaavaa että ammatillista koulutusta nuorille
- jakamalla määrärahoja nuorten taitelijoiden ja muiden luovan alan työntekijöiden työllistämiseen
- rahoittamalla nuorten työpajatoimintaa
- rahoittamalla erilaisia nuorten työttömyyttä ehkäiseviä hankkeita sekä kansallisilla rahoilla että ESR- rahoituksella
- ELY edistää nuorten koulutukseen pääsyä ja työelämään sijoittumista

ELY – keskuksen alaisuudessa toimivat TE-toimistot auttavat:

- ammatinvalinnassa ja urasuunnittelussa. Lisätietoja internetissä mm. www.mol.fi/avo, www.avosto.net/a-ura ja www.avosto.net/nakoaloja
- neuvovat mistä ja miten voit hankkia sopivan koulutuksen. Lisätietoja internetissä mm. www.koulutusnetti.fi, www.opintoluotsi.fi ja www.mol.fi → Koulutusneuvonta
- antavat takuun siitä, että viimeistään 3 kuukauden työttömyyden täytyttyä saat TE- toimiston avulla joko työtä, koulutusta, työharjoittelua, työnhakuvalmennusta, tai ammatinvalinta- ja urasuunnittelupalveluja
- antavat apua työmarkkinatuen hakemiseen, kun olet vähintään 17 vuotta
- myöntävät työllistymistukea yrittäjälle, joka palkkaa sinut työhön
- myöntävät tukea oman yrityksesi perustamiseen (ns. starttirahaa)

Pohjois-Pohjanmaalla pilotoidaan jätevesineuvontaa

Ympäristöministeriö on käynnistämässä haja-asutusalueiden jätevesineuvonnan kokeilun, jossa saatavista kokemuksista rakennetaan yhtenäinen, valtakunnallinen neuvontajärjestelmä. Yhdeksi kokeilun kolmesta pilottilueesta on valittu Oulainen, Haapavesi, Pyhäntä ja Siikalatva.

Ympäristöministeriön alaisuudessa toteutettavan neuvontakokeilun pilottiluheet sijaitsevat paitsi Pohjois-Pohjanmaalla, myös Etelä-Karjalassa ja Varsinais-Suomessa. Kokeilu kestää vuoden, jonka aikana mm. kerätään tietoja yhteensä 3 000 kiinteistössä ja annetaan neuvontaa jätevesiasioissa.

Neuvontakokeilussa ELY vastaa valtionavun käytön valvonnasta sekä ohjaa kuntia ja asukkaita käyttämään alueellaan toimivien neuvonjien palveluja. Osaltaan ympäristöministeriön neuvontakokeilu myös tukee ja täydentää ELY-keskuksen omaa tiedotushanketta ”Tiedotamalla parempaan vesien tilaan”.

Puolueettomia, selkeitä neuvoja

Neuvontatyön tekevät eri yhteisöjä ja järjestöjä edustavat neuvojat paikallisten ympäristöviran-

Haapaveden, Oulaisten, Pyhäntän ja Siikalatvan valinta neuvontakokeiluun yllätti ympäristösihteeri Eeva Heiskan iloisesti. -Tämä on tunnustus tehdystä työstä. Uskon, että esimerkiksi tällä haja-asutusalueen jätevesioppaalla on ollut kannustava vaikutus, hän arvioi.

omaisten tuella. Järjestö hakee neuvontatyöhön valtion tukea ympäristöministeriön tarkoitukseen varaamasta määrärahasta, organisoii neuvojat ja vastaa rahan käytöstä.

Varsinaiset neuvojat kouluttaa työhönsä Suomen ympäristökeskus. Työ voi sisältää henkilökohtaisia neuvontakäyntejä kiinteistöissä, puhelin- ja internetneuvontaa sekä neuvontaa yleisötilaisuuksissa.

Neuvojat antavat haja-asutusalueella asuville selkeitä ohjeita jätevesien käsittelyyn kiinteistöissä. He arvioivat, onko jätevesien käsittelyn tehostaminen tarpeen ko. kiinteistössä ja jos, niin mitkä ovat vaihtoehdot. He antavat myös jätevesisuunnitelmia tekevien yhteystietoja sekä selvittävät, onko kiinteistö mahdollisesti lähivuosina liittymässä yleiseen viemäriverkostoon.

- Neuvonnan tulee olla puolueetonta ja siksi järjestön täytyy olla riippumaton laitevalmistajista ja tukkukaupoista. Kysymykseen voivat tulla esimerkiksi valtakunnalliset järjestöt, kuten MTK, Martat ja Omakotiliitto, arvioi Haapaveden ja Oulaisten ympäristösihteeri Eeva Heiska.

- Neuvojan puolestaan ei tarvitse välttämättä olla mukana järjestön toiminnassa. Hän voi olla myös ulkopuolinen osaaaja, esimerkiksi opiskelija. Järjestö kuitenkin huolehtii, että hän osallistuu koulutukseen.

Eeva Heiska toivoo, että hakemuksia tulee järjestöiltä, jotka toimivat alueella pilotoinnin jälkeinkin.

- Uskon, että koulutetuille neuvojille tulee olemaan tarvetta jatkossa kun valtakunnallinen neuvonta käynnistyy.

ELY ja vesi

ELY on monella tapaa edesauttamassa sitä, että meillä on puhdasta vettä ja hyväkuntoisia vesistöjä.

ELY-keskus

Edistää vedenhankinnan- ja jätevesihuollon järjestämistä - kunnissa ja kiinteistökohtaisesti

- kansalliset vesihuoltoavustukset, (MMM ja YM)
- maaseuturahaston ja muu, EU-hankerahoitus
- valtion vesihuoltotyöt
- pohjavesitutkimukset/alueraajakset

Edistää pinta- ja pohjavesien suojelua

- vesienhoitosuunnitelman (VHS) toimeenpääntö
- maatalouden ympäristötuet, (mm. kosteikot ja suoja-alueet)
- pohjavesiensuojelusuunnittelu
- vesienhoidon tiedotushankkeet
- tiesuolauksen uudet menetelmät

Kunnostaa vesistöjä ja antaa siihen liittyvää asiantuntija-apua

- peratut joet
- rehevät järvet

Valvoo ympäristökuormitusta

- aiheuttavaa toimintaa ja vesistörakentamista
- ympäristölupaveroitusten valvonta, (mm. jätevedenpuhdistamot, turvetuotanto, teollinen toiminta)
- maa- ja metsätalous
- ruoppaukset, pengerrykset, patoamiset

Seuraa vesien tilaa

- jokakesäinen levättilaneseuranta
- hanketoimintaan liittyvä vesien tilan seuranta
- vesistöjen veden laadun ja biologian seuranta

Tukee vesiin liittyvää tutkimustoimintaa

- Tekesin Vesi-ohjelman (2008-2012) painopisteet; puhtaan veden laadunhallinta, tehokas vedenkäyttö, vesiomaisuuden ja riskien hallinta
- EU-rahoitus (toimintalinja 2)

Osallistuu asiantuntijana vesiensuojelun kansalliseen ja kansainväliseen T&K-toimintaan

- maaperän happamuushaittojen tutkimushankkeet (HaKu, SaKu, Catermass)
- Itämeren suojelu (Waterpraxis)

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

maaseuturahasto

Tiedottamalla parempaan vesien tilaan

Jokainen meistä on veden kanssa tekemisissä päivittäin, tavalla tai toisella. Niinpä myös vesiemme hoito ja kunnostus on meidän jokaisen asia. Kukaan ei halua viettää kesälomaansa mökillä, jonka lähistöllä oleva uimaranta on sinilevän tai asumisjätevesien vuoksi uintikelvoton eikä uida joen suvannossa, jonne on kertynyt runsaasti lietettä. Vesiemme tila tällä hetkellä on usean eri tekijän summa ja jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa siihen, mikä lähivesistön tila on ja mihin suuntaan se kehittyy lähivuosina.

Tiedottamalla parempaan vesien tilaan –

hanke on Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston rahoittama tiedotushanke. Hanke pyrkii juurruttamaan vesiensuojelutoiminnan osaksi jokaisen ihmisten arkipäivää: vesiensuojelun tulisi olla osa päivittäistä, normaalia toimintaa eikä jotain poikkeuksellista ja erikoista. Hanketta toteutetaan vuosien 2010 - 2012 aikana koko Pohjois-Pohjanmaan alueella. Hankkeen tavoitteena on toimia ikään kuin tietotoimistona, johon yhteyttä ottamalla alueen asukkaat saavat tietoa ja vastauksia vesiensuojeluun, erityisesti haja-asutusalueiden

jätevesien käsittelyyn ja järvikunnostuksiin, liittyvissä kysymyksissä. Hankkeen henkilöstö on tavattavissa kylillä ja kunnissa järjestettävissä tilaisuuksissa sekä vesiklinikkapäivillä. Lisäksi hankkeelle avataan internetsivut, joilta löytyy runsaasti vesiensuojeluun liittyvää tietoa.

Hankkeen aikana

- järjestetään runsaasti paikallisia tilaisuuksia: tietoisuuksia, kyläiltoja, vesiensuojelutapahtumia ja vesiklinikoita
- jaetaan tietoa vesiensuojeluun ja -kunnostukseen liittyvistä asioista internetsivujen, esitteiden ja järjestettävien tilaisuuksien kautta
- toimitaan yhteistyössä alan kouluttajien kanssa edistämällä mm. puolueettomien jätevesisuunnittelijoiden koulutusta
- aktivoidaan paikallista, ruohonjuuritason vesiensuojelu- ja -kunnostustoimintaa
- edistetään vesiensuojeluasioihin liittyvää yhteistyötä ja vuoropuhelua eri tahojen ja toimijoiden välillä

Yhteistyöstä voimaa vesiensuojeluun

On aika siirtyä syyllisten etsimisestä asukaslähtöiseen yhteistyöhön ja toimenpiteisiin, joiden tuloksena jokainen saa nauttia puhtaista lähivesistä. Jokainen meistä vaikuttaa omilla valinnoillaan siihen, mitä ympäristössä ja vesistössä tapahtuu. Pienistä puroista kasvaa iso virta. Osallistu ja kannu kortesi kekon!

Lisätietoja hankkeesta:

Projektipäällikkö Riina Rahkila,
p. 040-571 1730,
s-posti: riina.rahkila@ely-keskus.fi
Erikoissuunnittelija Arto Hirvonen,
p. 0400- 935 611,
s-posti: arto.hirvonen@ely-keskus.fi
sekä 1.1.2011 alkaen
diplomi-insinööri Tanja Honkela,
p. 040 350 8123,
s-posti: tanja.honkela@ely-keskus.fi

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Kolumni

Uusi Oulu - Maankäytön haasteet ja mahdollisuudet

Asukasmäärällä mitattuna kaikkien aikojen suurin kuntaliitos Pohjois-Suomessa tapahtuu vuoden 2013 alussa, jolloin muodostetaan uusi Oulu Oulusta ja neljästä naapurikunnasta Haukiputaasta, Kiimingistä, Yli-listä ja Oulunsalosta. Uuden Oulun asukasmäärä oli kuluvan vuoden toukokuussa 183 000 asukasta. Se ylittää maamme viidenneksi suurimmaksi kaupungiksi, mm. suuremmaksi kuin Turku. Asukas-pohjaltaan Uuden Oulun nykyiset kunnat ovat hyvin erilaisia Yli-lin reilusta 2 000 asukkaasta Oulun 140 000 asukkaaseen. Oulun väestö kasvaa edelleen voimakkaasti. Sen ikärakenne on suurten kaupunkien nuorinta. Kasvu johtuu sekä syntyvyyden enemmyydestä että muutto-liikkeestä. Ongelmana on nuorison vaikea työllisyystilanne. Ouluun muutetaan, vaikka työ- tai opiskelupaikkaa ei olisi tiedossa. Kuitenkin koulutettujen nuorten reservi on nähtävä myös mahdollisuutena. Kun talous lähtee kasvuun, on osaavaa työvoimaa tarjolla. Tärkeintä on syrjäytymisen ehkäiseminen. Väkiluvun ennakoidaan saavuttavan 200 000 rajan ennen vuotta 2020 ja 220 000 rajan heti vuoden 2030 jälkeen.

Uuden Oulun pinta-ala on yli 3 000 km². Vertailun vuoksi Helsingin, Espoon ja Vantaan yhteinen pinta-ala on vain 750 km². Linnuntietä Rotuaarilta kaupungin ääri laidalle kertyy 50 km. Yli-lin taajama on yli 40 km:n päässä. Oulussa on sekä kaupunkia että perinteistä maaseutua.

Yhdistymisellä tavoitellaan elinvoiman ja toi-

mintakyvyn vahvistamista ja vahvan verkosto-Oulun rakentamista. Kunta- ja palvelurakenteen kehittäminen on kuitenkin haastavaa alueen laajuudesta ja väestötiheyden eroista johtuen. Uuden Oulun toimintamenoiksi on laskettu 920 milj. € vuodessa.

Tulevaisuuden mahdollisuuksiksi katsotaan lisääntyvä ostovoima ja globaalit markkinat. Kauppa ja uudet teollisuuden alat kasvavat nopeasti. Palveluista pyritään tekemään myös vientituotteita. Teknologiaa, sen uusia sovellutuksia ja innovaatioita hyödynnetään kaikilla elämän alueilla. Oululla on vakaa ja turvallinen elinkeinoympäristö sekä erinomainen sijainti pohjoisella alueella. Oulu vahvistaa asemaansa Pohjois-Suomen logistisena solmukohtana kaikkien liikennemuotojen suhteen. Ykköshankkeena on Pohjanmaan radan välityskyvyn ja nopeuksien parantaminen tulevaisuuden vaatimusten tasolle. Kansainvälisiä yhteyksiä kehitetään Perämerenkaaren kautta kohti Pohjois-Norjaa Atlantille sekä Lapin kautta Vienanmerelle ja Muurmanskin alueelle. Tiehankkeista tärkein on 4-tien parantaminen moottori- ja moottoriliikennetieksi Oulusta pohjoiseen. Viimeaikaiset toimet Oulun lentoaseman vahvistamiseksi kansainvälisillä yhteyksillä ovat olleet onnistuneita. Oulun lentoasema onkin kiistatta Suomen merkittävin lentoasema Helsingin jälkeen. Oulun satama on moderni ja takaa riittävät merikuljetukset.

Pyrkimys hillitä ilmastomuutosta on Suomen keskeisiä hallituksen määrittelemiä ympäristöpoliittisia tavoitteita. Rakennetut yhdyskunnat ja liikenne tuottavat nykyisin yli puolet maamme hiilidioksidipäästöistä. Maankäytön tulee olla entistä tehokkaampaa ja liikennesuoritteiden entistä vähäisempiä. Jotta Suomi pystyisi täyttämään kansainväliset sitoumuksensa päästövähennyksissä, paineet puuttumiseen alueidenkäyttöön ja rakentamiseen kasvavat päästöjen vähentämiseksi.

Niin kauan kuin suomalaisella on juurensa maalla, hän haluaa asua väljästi. Näin siitä huolimatta, vaikka työ ja palvelut olisivat kaukana taajamassa. Suomalaiset kaupungit ovat väljästi rakennettuja. Niissä on pieni kivinen sydän ja laajat pientaloalueet ympärillä. Myös pyrkimys maaseudulle kaupunkirakenteen ulkopuolelle on yleistä. Uusi Oulu tarjoaa sekä tiivistä kaupunkimaista asumismiljöötä että maaseudun rauhaa.

Jotta voimme täyttää päästövähenny tavoitteemme, tulee väljästi ja hajallaan asuminen hinta kuitenkin nousemaan. Eli valtiolta käyttäneen taloudellisia ohjauskeinoja. Niitä ovat mm. polttoaineen verotus, työmatkavähennysoikeus, kiinteistöverotus, jätevesien käsittelyvaatimukset jne. Yhä suurempi osuus julkisista yhdyskuntakustannuksista tulee asukkaan itsensä maksettavaksi.

Ilmastomuutos lisää sademäärää ja tulvariskiä. Talviseurat tulevat nykyistä useammin vetenä tai lumimyräköinä. Rakentamisen olosuhteet vaikeutuvat. Rakenteet pyrkivät kastumaan ja teiden kantavuus heikkenemään. Märkä lumi on painavaa ja vaatii vahvempia rakenteita. Rakentamisesta johtuvat kastumiset vaikuttavat haitallisesti sisäilman laatuun ja lisäävät rakennevaurioita. Tästä syystä mm. rakentamisäädöksiä kiristetään vuosi vuodelta. Jokainen säädösmuutos lisää kuitenkin rakentamisen hintaa. Tänään ovat matalaenergiatalot, huomenna passiivienergiatalot ja tulevaisuudessa 0-energiatalot.

Uusi Oulu ottaa haasteen vastaan. Uuden Oulun kaavoitus käynnistyy yhtä aikaa Pohjois-Pohjanmaan liiton maakuntakaavoituksen kanssa. Kaavahierarkia on kolmitasoinen: maakuntakaavassa osoitetaan ylikunnallinen seudun aluerakenne, yleiskaavassa osoitetaan yhden kunnan yhdyskuntarakenne ja sen vaatimat aluevaraukset eri toimintoja varten ja asemakaavassa osoitetaan rakennusoikeudet ja annetaan rakentamismääräykset. Kaavoitus on kansanvaltaista kuulemista ja luottamus elinkäsittelyineen. Nyt on vaikuttamisen aika, miten haluamme asua, tehdä työtä, mistä hankkia palvelut ja missä virkistäytyä. Tehkäämme Oulusta kaupunki, joka tarjoaa asukkaalleen hyvän elinympäristön, jossa viihdymme.

Heikki Aronpää

*Ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen johtaja
Rakennusneuvos*

Palvelut ja yhteystiedot

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Veteraanikatu 1, 90130 Oulu
Postiosoite: PL 86, 90101 Oulu
Vaihde 020 636 0020
Faksi: 08 816 2869
s-posti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi

Ylivieskan toimipaikka
Valtakatu 4, 84100 Ylivieska
Postiosoite: PL 103, 84101 Ylivieska
Vaihde: 020 636 0020
Faksi: 08 844 0890

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ylijohtaja (oto)

Johtoryhmä

Hallintoyksikkö

Hallintopalvelut
Maksatus ja tarkastus

Strategia-
yksikkö

Strategiatoiminto

Asiakkuustoiminto

Varautuminen

Viestintätoiminto

Rakennerahasto-
toiminto

Elinkeinot, työvoima,
osaaminen ja kulttuuri

Palvelut:

- Yritysten kehittäminen ja kansainvälistyminen
- Julkisen tutkimuksen rahoitus
- Innovaatioympäristön kehittäminen
- Työllisyyden ja työvoiman kehittäminen
- Maahanmuuttoasiat
- Maaseudun ja maatalouden kehittäminen
- Ammatillisen- ja aikuiskoulutuksen kehittäminen
- Kirjasto- ja liikuntapalveluiden kehittäminen
- Nuorisotyön kehittäminen

Liikenne ja infrastruktuuri

Palvelut:

- Liikennejärjestelmäsuunnittelu
- Tie- ja liikenneolojen suunnittelu
- Tienpidon hankinta
- Tienpidon ja liikenteen lupapalvelut
- Julkisen liikenteen suunnittelu ja hankinnat
- Rakennerahastohankkeiden toimeenpano

Ympäristö ja luonnonvarat

Palvelut:

- Alueiden käytön ja rakentamisen ohjaus
- Kulttuuriympäristön hoito
- Luonnonsuojelu
- Ympäristön kuormitukseen liittyvä valvonta
- Ympäristön tilan seuranta
- Vesivarojen käyttö ja hoito, vesihuollon edistäminen ja vesihuolto
- Ympäristönhoito ja -kunnostus
- Ympäristövaikutusten arviointi

Työ- ja elinkeinotoimistot

Elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri

Vastuualueen johtaja Leila Helaakoski
puh. 044 436 8001

Johtajan sihteeri Anna Loujina-Pennanen
puh. 044 436 8002

Osaaminen ja kulttuuri -yksikkö

- ammatillisen- ja aikuiskoulutuksen sekä
- kuntien kirjasto- ja tietopalvelujen,
- liikuntapalvelujen ja -politiikan sekä
- nuorisotyön ja -politiikan
- kehittäminen ja informaatio-ohjaus.

Yksikön päällikkö Pertti Kokkonen
puh. 0400 684 157

Ammattikasvatustarkastaja Paula Lohikoski
puh. 040 581 3410

Kirjastotoimentarkastaja Merja Kummala-Mustonen
puh. 040 538 6498

Liikuntatoimen tarkastaja Ulla Silventoinen
puh. 040 775 3449

Nuorisotoimentarkastaja Kirsi-Marja Stewart
puh. 050 456 0166

Osastosihteeri Tiina Pirinen
puh. 050 456 3217

Osastosihteeri Jaana Jämsä
puh. 050 456 3212

Tarkastaja Kaija Lehtiniemi
puh. 050 456 3207

Maaseutu ja energia -yksikkö

- maaseudun kehittäminen
- uusiutuva energia -rahoituspalvelut
- rahoitus-, kehittämis- ja valvontapalvelut maataloille
- elintarviketuotannon ohjaus

Yksikön päällikkö (vt)

Maaseudun kehittäminen, energia-asioiden koordinaatio

Tiina Suutari

puh. 044 436 8161

Asiakasneuvonta:

Hankesihteeri Pirjo Tuomikoski

puh. 050 390 2334

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Valvontaryhmän ryhmäpäällikkö

Pelto- ja eläinvalvonnat

Jukka Tuovinen

puh. 044 436 8127

Asiakasneuvonta:

Valvontasihteeri Marja-Leena Mäkelä

puh. 050 390 2342

Maatalouden rahoitus
Asiantuntija Mikko Kangas
puh. 050 390 2371

Maatalouden erityisympäristötuet
Asiantuntija Johanna Helkimo
puh. 044 436 8134

Työllisyys ja yrittäjyys -yksikkö

- pk-yritystuet
- yritysten osaamisen kehittäminen ja asiantuntijapalvelut
- työvoimakoulutus ja sen hankinta
- palkkaturva
- työllisyysperusteiset investoinnit
- alueen työmarkkinoiden toimivuus ja
- työllisyyttä tukevat palvelut
- maahanmuutto ja kotouttaminen

Yksikön päällikkö Maire Mäki
puh. 044 436 8200

Yksikön sihteeri Pirjo Hyrkäs
puh. 050 390 2362

Työvoimapalvelut ja maahanmuutto
Ryhmäpäällikkö Anna-Liisa Hietala
puh. 044 436 8219
Hanna Määttä, asiantuntija (maahanmuutto)
puh. 044 260 7508
Asiakasneuvonta:
Rahoitussihteeri Tiina Halonen
puh. 050 390 2366
Palkkaturvasihteeri Kirsi Haapapuro
puh. 050 390 2365

Elinkeinopalvelut
Ryhmäpäällikkö Kalevi Seppänen
puh. 044 436 8028
Asiakasneuvonta:
Asiakaspalvelusihteeri Inkeri Tuhkala
puh. 044 436 8222

Asiantuntijapalvelut yrityksille
Projektipäällikkö Esa Räisänen
puh. 050 390 2433

Osaamispalvelut
Ryhmäpäällikkö Mari Tuomikoski
puh. 044 436 8211
Koulutusnäkökulma Jouko Sarkkinen
puh. 044 436 8026
Asiakasneuvonta:
Koulutussihteeri Anneli Korhonen
puh. 050 390 2363

Euroopan unioni
Euroopan aluekehityksrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Innovaatiot ja kansainvälistyvä liiketoiminta -yksikkö

- Tekesin rahoitus- ja asiantuntijapalvelut yrityksille ja tutkimuslaitoksille
- kansainvälistymispalvelut
- tutkimuksen ja tuotekehityksen kansainväliset ja alueelliset verkostot
- valmistelurahoitus pk-yrityksille
- tukea kansainvälistymiseen
- keksintöasiamiespalvelut

Yksikön päällikkö Maritta Perälä-Heape
puh. 044 436 8052

Kansainvälistymispäällikkö Pauli Berg
puh. 044 436 8053

Keksintöasiamies Juha Elf
puh. 044 436 8034

Asiakasneuvonta:

Yksikön sihteeri Sari Hekkanen
puh. 044 436 8040

Asiakaspalvelusihteeri Satu Kuusela
puh. 044 436 8046

Valtakunnalliset palvelupuhelimet:

Työlinja henkilöasiakkaille 010 19 4904

Työlinja työnantajille 010 19 4907

Yritys-Suomi puhelin yrityksille 010 19 4680

Yrittäjän talousapu 029 007 4990

Liikenne ja infrastruktuuri

Ylijohtaja Matti Räinen

puh. 040 533 9847

Johdon assistentti Kristiina Hand

puh. 040 546 5738

Ohjausyksikkö

- strategiat ja rahoitus
- toiminnan ohjaus
- EU-asiat
- tienpitoaloitteet
- perinnetoiminta
- viestintäasiat

Yksikön päällikkö Tuomo Kanninen
puh. 0400 282 138

Tuki ja kehittäminen -yksikkö

- keskitetyt tukipalvelut
- kehittäminen ja koulutus
- toimintajärjestelmät

Yksikön päällikkö Hannu Tolonen
puh. 0400 890 271

Lupapalvelut -yksikkö

- tieverkon käyttöön ja liikenteen ohjaukseen liittyvät lausunnot sekä lupa- ja sopimusasiat
- liikenteen elinkeinoluvat
- valvonta ja varautuminen

Yksikön päällikkö Tapani Rossi
puh. 0400 920 229

Liikennejärjestelmäyksikkö

- liikennejärjestelmäsuunnittelu
- joukkoliikenteen suunnittelu
- tieverkon palvelutasosuunnittelu
- liikenneturvallisuuksuunnittelu

Yksikön päällikkö Timo Mäkikyrö
puh. 0400 282 142

Suunnitteluüksikkö

- tiestö- ja liikennetiedot
- esi-, yleis- ja tuotesuunnittelu
- liikenteen hallinta
- maanhankinta
- yksityistiet
- ympäristö

Yksikön päällikkö Risto Leppänen
puh. 040 549 2735

Kunnossapito ja rakentaminen -yksikkö

- hoito
- ylläpito
- rakentaminen

Yksikön päällikkö Markku Tervo
puh. 0400 890 058

Asiakasneuvonta:

Tieliikenteen asiakaspalvelu 0206 90300
(ma-pe klo 9-16)

Neuvonta ja palautteet: liikenteen.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi

Tienkäyttäjän linja - ilmoitukset tiestön kunnosta ja liikenteen ongelmista 0200 2100 (24 h/vrk)

Neuvonta yksityisteiden valtionavustuksista 0206 9303 (ma-pe klo 9-16)

Ympäristö ja luonnonvarat

Vastuualueen johtaja
Heikki Aronpää
puh. 040 555 2866
Johtajan sihteeri
Sinikka Karvonen puh. 040 717 1689

Alueidenkäyttöyksikkö

- kuntien kaavoituksen ohjaus
- muu alueiden käytön ohjaus
- rakentamista koskevat poikkeamishakemukset ranta-alueilla
- kulttuuriympäristön hoito
- rakennusperinnön hoitoavustukset
- rakennusperinnön suojelua koskevat asiat
- rakentamisen ohjaus

Yksikön päällikkö Liisa Koski-Ahonen
puh. 040 592 7402

Asiakasneuvonta:
Suunnittelija Eila Kyllönen
puh. 040 573 7050

Luonnonsuojeluyksikkö

- luonnonsuojelualueiden toteuttaminen
- luontotyyppien ja lajien suojele
- ympäristövaikutusten arviointi
- suojelukohteiden kunnostus ja hoito
- maisemanhoito
- paikkatietoasiat

Yksikön päällikkö Eero Kaakinen
puh. 0400 181 175

Asiakasneuvonta:
Yksikön sihteeri Leila Holappa
puh. 040 717 1684

Aluesuojeluryhmä
Metsänhoitaja Eero Melantie
puh. 0400 284 244

Monimuotoisuusryhmä
Ylitarkastaja Tupuna Kovanen
puh. 040 724 4756

Vaikutusarviointiryhmä
Ylitarkastaja Tuukka Pahtamaa
puh. 040 724 4385

Ympäristönsuojeluyksikkö

- ympäristönsuojelu
- valvonta
- ympäristön tilan seuranta
- vesihuolto ja pohjavesiasiat

Yksikön päällikkö Juhani Kaakinen
puh. 040 503 4042

Asiakasneuvonta:
Yksikön sihteeri Marjo Vesala
puh. 040 821 1300

Ympäristönsuojeluryhmä
Ympäristönsuojelupäällikkö Juhani Kaakinen
puh. 040 503 4042

Valvontaryhmä
Ylitarkastaja Paula Ala-aho
puh. 040 575 3859

Seurantaryhmä
Biologi Anneli Ylitolonen
puh. 040 558 6212

Vesihuolto- ja pohjavesiryhmä
Vesihuoltopäällikkö Kaisa Vähänen
puh. 040 765 5910

Vesivarayksikkö

- tulvariskienhallinta ja maankuivatus
- ympäristön hoito ja kunnostus
- vesienhoito
- valtion vesirakenteiden käyttö ja kunnossapito
- hydrologinen havainnointi
- ympäristöhankkeet ja -rakentaminen

Yksikön päällikkö Heikki Nikkarikoski
puh. 040 512 2895

Asiakasneuvonta:
Yksikön sihteeri Maria-Riitta Virtanen
puh. 040 580 6512

Tulvaryhmä
Vesivarapäällikkö Heikki Nikkarikoski
puh. 040 512 2895

Käyttö- ja kunnossapitoryhmä
Kunnossapitopäällikkö Hannu Puranen
puh. 0400 502 363

Ympäristönhoitoryhmä
Ympäristönhoitopäällikkö Timo Yrjänä
puh. 0400 386 593

Rakennuttamisryhmä
Rakennuttamispäällikkö Reino Enbuske
puh. 0400 298 164
Rakennuttamisinsinööri Olli Utriainen
puh. 040 504 7071

Hallintoyksikkö

- hallinto- ja henkilöstöpalvelut
- maksatus ja tarkastusryhmä

Hallintojohtaja Timo Ronkainen
puh. 044 436 8010

Henkilöstöhallinto ja oikeudelliset asiat
Henkilöstöpäällikkö Helena Lämsä
puh. 040 182 3640

Taloushallinto
Ryhmäpäällikkö Leena Maarala
puh. 040 566 8068

Sisäiset palvelut
Ryhmäpäällikkö Pekka Laukkanen
puh. 0400 586 481

Maksatus- ja tarkastusryhmä

- myönnettyjen avustusten ja tukien maksatushakemukset ja tarkastukset
- avustuskohteiden tarkastukset

Ryhmässä käsitellään seuraavien hankkeiden ja tukimuotojen maksatushakemukset:

- Euroopan Sosiaalirahastosta (ESR) rahoitettavat hankkeet
- Euroopan Aluekehitysrahastosta (EAKR) ra-

hoitettavat ympäristö- ja työllisyysperusteiset hankkeet, yritysten kehittämisavustushankkeet, yritysten toimintaympäristön kehittämishankkeet ja energiatuet

- Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahastosta) rahoitettavat kehittämishankkeet sekä yrityshankkeet
- paikallisten toimintaryhmien käsittelemät hankkeet ja toimintaryhmien toimintarahat (maaseuturahasto)
- puhtaasti kansallisesti rahoitettavat yritystuet kuten kehittämisavustus haja-asutusalueiden kyläkaupoille, yksinyrittäjille ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen, yritysten valmistusrahoitus, energiatuki
- kuljetustuet
- kansalliset työllisyysperusteiset investointihankkeet
- työllisyyspoliittiset avustukset (osittain)

Ryhmäpäällikkö Marja-Liisa Kivilompolo
puh. 044 436 8024
Asiantuntija Leena Paloniemi
puh. 044 436 8011

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Strategiayksikkö

- ELY-keskuksen strateginen suunnittelu ja palveluverkoston ohjaus
- EU-rakennerahastojen hankerahoitus
- viestintäpalvelut
- ennakointi ja tilastot
- ELY-keskuksen varautuminen
- asiakkuus, sidosryhmäyhteistyö ja asiakaspalvelun kehittäminen

Yksikön päällikkö Riitta Ilola
puh. 044 436 8220

Asiakasneuvonta:

Yksikön sihteeri Hanna Hiltunen
puh. 044 436 8208

Ryhmäpäällikkö Eine Kela-Löytynoja
(EU-rahoitus)
puh. 0400 461 191

Viestintäpäällikkö Tuula Pörhö
puh. 044 436 8003

Kehittämispäällikkö Juha Levy,
puh. 050 390 2383

Tutkimussihteeri Helena Suvanto
(tilastot)
puh. 050 390 2364

Asiakkuuspäällikkö Heino Heikkinen,
puh. 040 518 6325

Henkilöasiakkuuspäällikkö Helena Pajunen,
puh. 044 436 8218

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus palvelee Oulussa ja Ylivieskassa. Oulussa ELY sijaitsee Intiön kampusalueella kolmessa osoitteessa:

VALTION YMPÄRISTÖTALO
Veteraanikatu 1, Oulu

- kirjaamopalvelut
- ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue
- strategiayksikkö
- hallintoyksikkö

VALTION LIIKENNETALO
Veteraanikatu 5, Oulu

- liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

VALTION ELINKEINOTALO
Viestikatu 1, Oulu

- elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri -vastuualue
- maksatus- ja tarkastuspalvelut

Ylivieskassa ELY-keskus palvelee osoitteessa Valtakatu 4.

Nelostien kehittäminen valtakunnallisia kärkihankkeita

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kannalta keskeisimmät liikenneverkkojen kehittämisen kärkihankkeet ovat Seinäjoki - Oulu ratahanke, valtatie 4 Oulu - Kemi kehittämishanke ja Oulun 12 metrin syväväylä. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on mukana Pohjois-Pohjanmaan liiton, Oulun kaupungin ja muiden sidosryhmien kanssa yhdessä edistämässä hankkeiden sisältymistä tulevan hallituksen liikennepoliittiseen selontekoon.

Valtatie 4:n kehittämishankkeessa tiiviisti mukana ollut suunnittelupäällikkö Risto Leppänen toivoo tiehankkeen pääsevän toteutuslistalle mahdollisimman pian.

- Valtatie 4:n liikennemäärät ovat kasvaneet tuntuvasti. Esimerkiksi Oulun kohdalla liikennemäärä on 45 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Ruuhka-aikoina liikenne vilkastuu huomattavasti eikä tie enää toimi, hän perustelee.

Pahimmat paikat Oulun kohdalla sekä lin - Maksniemen välillä

Yksi akuuteimmista kehittämispaikoista on Oulun kohta. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan moottoritie kolmannet kaistat ja meluesteet välille Kontinkangas-Laanila. Oulujoen yli rakennetaan erillinen kevyen liikenteen silta.

- Oulun kohdalla parannetaan myös eritasoliit-

tymiä. Kaakkurin eritasoliittymiin tulee lisää rampeja ja ylittävälle tielle lisäkaistoja. Oulun kohtaan liittyy myös nopean joukkoliikenteen tuominen moottoritiele. Tällä hetkellä ramppien varressa ei ole linja-autopysäkkejä, Leppänen selvittää.

Oulun pohjoispuolella todellinen "murheenkryyni" on väli Kello-Räinänperä, jossa on leveä ajorata. Liikennemäärät ovat kasvaneet niin paljon, että tiellä on ruuhka-aikoina todella "villi meininki". Leveäkaistaiselle tieosuudelle tulee keski-kaiteellisia ohituskaistoja. Samoin välille Pohjois-li - Simon Maksniemi. Lisäksi Kuivaniemelle ja Simon Viantielle rakennetaan eritasoliittymät.

- Oulu-Kemi -väli on pohjoisen Suomen valtasuoni. Tiellä on paljon elinkeinoelämän kuljetuksia ja matkailua, joten valtatie kehittäminen on välttämätöntä, Risto Leppänen sanoo.

Nivalan uusi kaukolämpölaitos on juuri valmistumassa.

Nivala kehittyy – kumppanina ELY-keskus

Nivalan keskustassa on nyt kehittämisen meininki. Yhdessä ELY-keskuksen kanssa kaupungilla on vireillä hybridivoimalaitos, EAKR -osarahoitteisina kaksi tiehanketta, ja Malisjoen ympäristönsuojeluhanke. Tiehankkeisiin liittyy myös Tiilimaan alueen infran EAKR -rakentamishanke, jonka ensimmäinen vaihe pyritään käynnistämään ensi kesänä. Hanke mahdollistaa Tiilimaan alueen kaupan suuryksikön rakentamisen sekä sitä täydentävän palvelutuotannon sijoittumisen alueelle.

Parikymmentä vuotta tapetilla ollut kiertoliittymän toteutuminen valtateiden 27 ja 28 risteyksessä on jo pitkällä. Toinen hanke, uuden kevyen liikenteen alkulun rakentaminen, valmistuu ensi vuonna.

ELY-keskuksen ja Nivalan kaupungin kaupungin käynnistämien tietöiden yhteydessä rakennetaan myös uudet katuliittymät Tiilimaan alueelle. Tiilimaan alueen suunnittelu on jo pitkällä ja rakentaminen alkaa ensi kesänä.

- Alueella on rakennusoikeutta yli 40 000 kerrosneliötä. Tämä riittää vuosiksi eteenpäin. Kauppapaikkaselvityksen mukaan sen vaikutusalueeseen kuuluvat Nivalan lisäksi lähikunnat. Lisäksi valtatiellä on suuret liikennevirrat, kertoo kaupunginjohtaja Kari Valtanen.

Malisjoki ja sen rannat kuntoon

Yhdessä ELYn kanssa Nivalalla on meneillään Malisjoen ympäristön kehittämishanke kaupungin keskustan alueella. Toimien tarkoituksena on sekä parantaa joen veden laatua että virkistyskäyttöä.

Hankkeessa ollaan nyt puolessa välissä. Malisjoen latvaosan kosteikon ensimmäinen vaihe alkaa talvella. Sen tarkoituksena on parantaa veden laatua. Kaupungin keskustan kohdalla jokirantoja on myös kunnostettu ja alueelle on rakennettu polkuja ja leikki puisto. Rakennuksia tulvilta suojaavat patorakenteet joen alajuoksulla on toteutettu jo aiemmin.

Kierrätyspolttoaineella toimiva voimala

Kaupungin keskustaajamaan on ELYn kanssa yhteistyössä suunnitteilla myös hybridivoimalaitos. Hankkeeseen on saatu neljän miljoonan euron avustus työ- ja elinkeinoministeriöltä. Voimala tulee käyttämään pakkausjätteestä koostuvan kierrätyspolttoaineen lisäksi haketta ja turvetta.

Voimalan turbiini on jo koekäytetty. Laitos on valmis käyttöön marraskuussa 2010 ja tulee tuottamaan sähköä valtakunnan verkkoon ja lämpöä kaupungin kaukolämpöverkkoon.

ELY-keskuksen palvelut kunnille ja kuntalaisille

Vipuvoimaa
EU:lta
2014-2020

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

ELY voi osarahoittaa erilaisia kuntien kehittämishankkeita kansallisin ja EU-rakenerahastovaroin. Kysymykseen voivat tulla esimerkiksi:

- infrastruktuurin (mm. tiestöt, kunnallistekniikka) rakentaminen ja parantaminen
- viemäröintihankkeet
- työllisyyden ja työyhteisöjen kehittäminen
- yritysten toimintaedellytysten parantaminen
- alueen vetovoimaisuuden ja matkailun edellytysten kehittäminen
- oppilaitosten, lähiliikuntapaikkojen ja kirjastojen rakentaminen ja kirjastoautojen hankinta
- lasten iltapäivätoiminnan ja nuorten harrastus- ja työpajatoiminnan rahoittaminen
- kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimien kehittämishankkeiden rahoittaminen

ELY-keskus auttaa myös alueiden, teiden, maaseudun ja ympäristön kehittämisessä.

- rahoitusta maaseutu ympäristön vetovoimaisuuden ja maaseudulla toimivien yritysten toimintaedellytysten parantaminen (yhteistyössä Leader –toimintaryhmien kanssa)

- kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden kunnostuksen rahoittaminen
- kuntien maankäytön suunnittelun edistäminen ja ohjaaminen on myös yksi ELYn tehtävistä

Maan tieverkon kehittäminen ja kunnossapitäminen on yksi ELYn tehtävistä. ELY-keskus myös turvaa joukkoliikenteen edellytykset alueella. ELY-keskus osallistuu liikennejärjestelmän kehittämiseen yhteistyössä mm. kuntien kanssa. ELY-keskus vastaa liikenneturvallisuustyön koordinoinnista alueellaan ja tekee aktiivista liikenneturvallisuustyötä yhdessä poliisin, Liikenneturvan ja alueen kuntien kanssa.

Useimmille maatalousyrittäjille ELY on tuttu yhteistyökumppani. ELY-keskus rahoittaa mm. maatalousyritysten investointeja sekä valvoo EU-tukia.

Lisäksi ELY-keskuksesta saat mm.

- neuvontaa vesiasioissa, mm. veden hankin-

nassa, jakelussa ja jätevesien käsittelyssä sekä vesistöjen hoidossa

- palkkaturvapalveluita
- keksintöasiamiehen palveluita
- kyläkauppapukea
- taksilupia ja muita liikenteen ohjaukseen liittyviä lupia ja sopimuksia

ELY-keskuksen yrittäjille tarjoamista palveluista enemmän sivulla 19.

Työ- ja elinkeinotoimistot osana ELY-keskuksen palveluverkkoa

- Työ- ja elinkeinotoimistosta saa henkilökohtaista palvelua työnhaussa ja -välityksessä ja tietoa työmarkkinoista, koulutuksesta, ammateista sekä yrittäjyydestä. TE-toimisto neuvoo työttömyydenaikaisten etuuksien hakemisessa ja tukee työllistymistä eri tavoin.
- työnantajille TE-toimisto tarjoaa monipuolista apua henkilöstön hankintaan, mutta tarvittaessa myös henkilöstön kehittämiseen ja vähentämiseen.

Malisjoen vedenlaatua parannetaan ja joen virkistyskäyttöä kehitetään.

ELY viesti

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen asiakaslehti

1.vuosikerta

Julkaisija: Pohjois-Pohjanmaan ELY

Päätoimittaja: Matti Räinen, ylläjohtaja, Pohjois-Pohjanmaan ELY

Toimituskunta: Heino Heikkinen, Anita Isotalus, Eine Kela-Löytynoja, Marja Laine, Helena Pajunen, Taina Törmikoski ja Tuula Pörhö (pj)

Toimitus: Riitta Niskanen, Oulu Media

Taitto: Mika Ruottinen ja Laura Castrén, Plusmark Oy

Kuvat: Pekka Kallasaari ja Riitta Niskanen

Paino: Kalevaprint

Painos: 14 000

Palautteet: viestintäpäällikkö Tuula Pörhö, tuula.porho@ely-keskus.fi

Konepaja tutuksi nuorille

- Erittäin mielenkiintoista työtä korjauks-hitsata isoa kauhakuormaajan kauhaa. Tämä vaatii ammattitaitoa ja joutuu vähän miettimäänkin, toteaa levyseppähitsaaja Niklas Tihinen Miilukankaan laatupäällikkö Matti Hippeläiselle.

Raahelaisen Miilukangas-konsernin emoyhtiö, Miilukangas Ky:n konepaja, ottaa nuoria harjoittelijoiksi ja työntekijöiksi suunnitelmallisesti. Yksi tärkeimmistä yhteistyökumppaneista on Raahen ammattiopisto. Kiinnostusta työhön modernissa konepajassa herätellään myös paikallisissa peruskoululaisissa.

Miilukankaalla levyseppähitsaajana neljä vuotta työskennellyt raahelainen Niklas Tihinen on hyvä esimerkki siitä, miten nuori päätyy töihin yritykseen.

Niklas opiskeli alaa Raahen ammattiopistossa ja tuli opintoihin kuuluvalle neljän kuukauden työosaajajaksoille vuonna 2005. Hän viihtyi talossa ja työnantaja pani merkille nuoren soveltuvuuden työhön konepajassa.

- Arvioimme työosaajijoita mahdollisina uusina työntekijöinä. Kuten Niklas, moni on jäänyt sitä kautta töihin. Enimmäkseen hitsaajiksi ja koneistajiksi, mutta myös asennustöihin ja kunnossapitoon, kertoo koulutusyhteistyöstä vastaava laatupäällikkö Matti Hippeläinen.

Miilukankaalla kiinnitetään paljon huomiota siihen, millaisen kuvan yritys antaa nuorelle työnantajana. Työolosuhteet ja ympäristö ovat sellaiset, joissa nuori voi ajatella: olisipa mukava olla täällä töissä.

- Juuri niin kävi minulle. Työporukka oli aivan mahtava ja työympäristö siisti, Niklas toteaa.

- Tämän kokoinen yritys ei pystyisi toimimaan, ellei työympäristöstä huolehdittaisi. Jo laatusertifikaatti edellyttää sitä, ja turvallisuus, Matti Hippeläinen täydentää.

Koulutetut työpaikkaohjaajat nuorten tukena

Miilukankaan mahdollisuudet sijoittaa nuoria työosaajijoita ovat hyvät koulutettujen työ-

paikkaohjaajien ansioista. Maksimissaan yrityksessä voi olla kerralla noin kymmenen oppijaa.

- Työosaajijalla pitää olla oppimista edistävää tekemistä. Töiden täytyy olla tarpeeksi vaativia, että hän pystyy kehittämään harjoittelujaksonsa aikana, Hippeläinen perustelee.

Ammattiopiston eri linjoilta otetaan harjoittelemaan TOP-jaksoille nuoria sekä syys- että keuhkukautena 1 - 2 opiskelijaa per konepajan osasto, työtilanteesta riippuen.

Oppilaitosyhteistyö tärkein rekrytointikanava

Miilukangas Ky:n markkinointi ja yhteistyö ei rajoitu vain Raahen ammattiopistoon vaan yhteistyötä tehdään monien muidenkin oppilaitosten kanssa harjoittelun, työhöntutustumisen, koulutuksen, opiskelijoiden tehdasvierailujen jne. merkeissä.

Kansainvälistä yhteistyötä tuo mukanaolo tekniikan opiskelijoiden harjoittelijavaihto-ohjelmassa. Viimeisten kymmenen vuoden ajan

konepajassa on ollut joka kesä nuori ulkomainen insinööri-opiskelija 2-3 kuukauden harjoittelussa.

- Miilukangas ei voi olla oppilaitostyöstä poissa. Siinä pitää olla mukana ja samalla hoitaa moraalinen velvollisuutensa yhteiskuntaa kohtaan. Näin mahdollistetaan myös oppilaiden paras mahdollinen kehittyminen työelämään varten, kiteyttää toimitusjohtaja Pekka Miilukangas.

Tutuksi jo peruskoululaisille

Lukemattomille peruskoulua käyville nuorille Miilukangas on varsin tuttu paikka. Lähellä sijaitseva Merikadun koulu on ollut jo viiden vuoden ajan yrityksen kumppanuuskoulu. Joka vuosi 8-luokkalaiset vierailevat konepajalla. 9-luokilla yhteistyö on kytketty mukaan moniin oppiaineisiin.

TET-työhöntutustumisjaksoilla käy Miilukankaalla oppilaita lähes kaikista Raahen peruskouluista. Viime vuonna yrityksessä kävi ennätyselliset noin 20 tettiäistä 7-, 8- ja 9-luokilta sekä viikon jaksolla että päivän parin tekno-tissä isompina ryhminä.

Yrityksen työpaikkaohjaajat opastavat ja esittelevät konepajan ammatteja nuorille, joiden mieliin toivotaan samalla jäävän myönteinen ajatus konepajasta mahdollisena työpaikkana.

- Ylpeydellä voin kehaista, että Miilukankaalla TET-jaksot on järjestetty mallikelpoisesti. Olemme kehittäneet systeemiä perehdytysohjelmasta lähtien siten, että voimme ottaa työhöntutustujia vastaan, Matti Hippeläinen toteaa.

Tukena ELY:n kehittämispalvelut

Miilukangas Ky on käyttänyt säännöllisesti ELY-keskuksen kehittämispalveluita.

- Tälläkin hetkellä meillä on vireillä konepajatoimintojemme kehittämishanke, joka saa tukea ELY-keskukselta, kertoo toimitusjohtaja Pekka Miilukangas.

- Lisäksi meillä on ollut jo vuosikymmeniä erinomainen yhteistyö Raahen TE-toimiston kanssa. Kun etsimme uusia työntekijöitä ulkoisella rekrytoinnilla – siis poislukien oppilaitosyhteistyö ja niin sanotuilla vapailla hakemuksilla tulevat -, Raahen työvoimatoimiston palvelut ovat ykkösenä.

- TE-toimisto tuntee meidät ja tarpeemme. Heidän kanssaan on helppo ja joustava asioida.

ELY-keskuksen palvelut yrityksille

Pk-yrityksille on tarjolla ELY-keskuksen rahoitusta sekä yrityksen kehittämisavustuksen että maaseudun yritystuen muodossa. Molemmat rahoitusmuodot sisältävät avustusta sekä investointeihin että muuhun kehittämiseen. Avustusta voidaan myöntää yrityksen pitkän aikavälin kilpailukykyä parantavaan hankkeeseen. Hankkeella pitää olla merkittävä vaikutus yrityksen kasvuun, teknologiaan, kansainvälistymiseen, tuottavuuteen tai liiketoimintaosaamiseen.

Yritysten rahoitustukia ovat:

- Avustus aineellisiin ja aineettomiin investointeihin, kun yritys aloittaa tai laajentaa toimintaansa.
- Avustus muihin kehittämistoimenpiteisiin (mm. yrityksen liiketoimintaosaamisen, kansainvälistymisen sekä tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen). Aloittavalle tai laajentavalle pienelle yritykselle voidaan myöntää myös avustusta uusien työntekijöiden palkkamenojen perusteella.
- Energiatuki. Energiatukea voidaan myöntää energian säästöä, energian käytön tehostamista, kotimaisten energialähteiden hyödyntämistä ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistäviin investointija kehittämishankkeisiin.
- Kuljetustuki. Kuljetustukea maksetaan Pohjois-Pohjanmaalla sijaitsevien pk-yritysten valmistamien tuotteiden kuljetuksille.
- Kehittämisavustus kyläkaupan investointiin. Yrityksen kehittämisavustusta kyläkaupan investointiin voidaan myöntää haja-asutusalueella sijaitsevalle kyläkaupalle
- Kehittämisavustus yksinyrittäjille ensimmäisen työntekijän palkkaamiseen (vain 1. tukialueella).
- Valmistelurahoitusta myönnetään pk-yritysten hankkeisiin, jotka edistävät valmiuksia käynnistää uusia tutkimus- ja kehityshankkeita tai mm. uusien innovatiivisten liiketoimintojen käynnistymistä.

Yrityksen toiminnan kehittämisen tukena ovat myös pk-yritysten osaamispalvelut; tuotteistetut asiantuntijapalvelut ja koulutusohjelmat. Asiantuntijapalveluja on tarjolla yrityksen käynnistämisestä sukupolvenvaihdokseen. ELY-keskus järjestää koulutusta yritysten johdolle ja avainhenkilöille. Koulutus sisältää usein paitsi yhteisiä koulutuspäiviä, myös yrityskohtaista konsultointi

Tekes rahoittaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa. Rahoitusta voi saada mm. haasteellisiin tutkimus- ja kehitysprojekteihin sekä nuoret innovatiiviset yritykset mm. innovaatiopalvelujen hankintaan.

Tekes rahoituksen avulla yritys voi myös selvittää asiakkaan tarpeet ja markkinatilanteen, suunnitella menestyvän liiketoimintamallin tai kasvattaa kyvykkään organisaation tutkimus- ja kehitysprojektin rinnalla.

Työnantaja voi myös kouluttaa nykyisiä tai uusia työntekijöitä yhteistyössä ELY-keskuksen ja työ- ja elinkeinotoimiston kanssa.

RekryKoulutus - kun yrityksen tarpeisiin ei löydy ammatitaitoisia työntekijöitä, eikä lähialueilla valmiita tarvittavia osaajia muusta koulutuksesta

TäsmäKoulutus - yrityksen ja sen henkilöstön tarpeisiin räätälöity ammatillinen perus- tai lisäkoulutus

MuutosKoulutus - työnantaja voi auttaa taloudellisesta tai tuotannollisesta syystä irtisanottuja työntekijöitään löytämään uuden ammatin tai työpaikan.

ELY-keskus myöntää yrityksille myös eräitä lupia, mm. taksi- ja joukkoliikennelupia. Lisäksi ELY valvoo ympäristölupien ja eräiden muiden lupien noudattamista.

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Viiden vuoden hakkeet yhden vuoden öljyllä

Tasaista lämpöä. Tuli palaa tasaisesti isossa hakekattilassa, joka on kolme metriä korkea, yli kolme metriä pitkä ja toista metriä leveä.

Pyhäjokinen maatalousyrittäjä Ari Pirkola toteutti vuoden 2010 alussa tilallaan energiaratkaisun, jota hän oli suunnitellut vuosia. Viljankuivaamo lämpiää öljyn sijasta nyt hakkeella. Muutoksen merkittävien etu ovat taloudelliset säästöt.

Ari Pirkola harkitsi siirtymistä kotimaiseen energiaan vuosia. Jo kuusi vuotta sitten valmistuneessa perheen uudessa omakotitalon teknisissä ratkaisuissakin varauduttiin siirtymiseen sähköstä hakkeeseen.

Talon isäntä hankki tietoa hakelämmityksestä aktiivisesti. Hän kävi metsäretkillä ja ainakin kolme kertaa Saksassa tutustumassa biokaasulaitoksiin. Vastikään käynnistyneessä maatilojen energiaohjelmassa hän ei ehtinyt olla mukana.

Uudesta lämmitysratkaisusta tehtiin myös suunnitelmia. Siihen laskettiin mukaan tilalla olevat uusi ja vanha asuintalo sekä sikala.

- Suunnitelma ei näyttänyt kovin hyvältä. Mutta kun viljakin kuivataan hakkeella, syntyy

todellista säästöä. Muutosten pitää näyttää hyvältä myös paperilla, Ari Pirkola toteaa.

Investointiin ELYn tukea

Viimeinen ja ratkaiseva niitti öljyn käytölle oli polttoöljyn hinnan nouseminen yli euroon litralta.

Uuteen energiaratkaisuun siirtyminen edellytti mm. ison hakesäiliön ja uunin rakentamista sekä lämpökanaalien vetämistä molempiin taloihin, kuivaamoon ja sikalaan. 100 000 euron kustannuksiin Pirkola sai ELY-kekukselta 15 prosenttia korkotukea ja 15 prosenttia investointitukea.

Nyt hakkeella lämpiävät viljankuivaamo ja uusi omakotitalo, pian myös vanhempi asuintalo ja sikala.

Eniten energiaa vaatii viljan kuivaaminen. Viljankuivaamo kulutti öljyä 17 000 – 25 000 litraa vuodessa. Rahassa se merkitsi 15 000 - 27 000 euroa. Haketta kuluu kuivaukseen 150-250 kuutiota. 20 euron kuutiohinnalla laskettuna tämä merkitsee yhteensä noin 5 000 euroa vuodessa.

- Siirtyminen öljystä hakkeeseen merkitsee pelkässä viljankuivauksessa 10 000 – 20 000 euron säästöä, Ari Pirkola summaa.

- Mietin myös sitä että kuitupuuta pitäisi hakata ja myydä metsästä tosi paljon, että saa ostettua vuoden öljyt. Hakkeeseen ei mene kuin pieni osa siitä. Viiden vuoden hakkeet saa yhden vuoden öljyllä.

- Olen sitä mieltä, että öljy pitäisi säästää moottoreihin eikä tuhata sitä lämmitykseen. Etenkin kun on hyviä ja vieläpä kotimaisia vaihtoehtoja olemassa, hän pohtii.

Varma ja huoleton järjestelmä

Ari Pirkola tekee tilan tarvitseman hakkeen osaksi omassa metsässä, osaksi ostamalla sitä metsänhoitoyhdistykseltä.

Hakekattilan hankinnassa tärkein peruste oli varmatoimisuus ja helppous. Laitteiston pitää toimia lähes kuin öljykattilan. Vain päälle ja automaattinen ohjaus pitää huolen lopusta.

Lisävarusteena kattilassa on paineilmalla toimiva nuohous ja ajastettu ruuvi käyttöinen tuhkan poisto.

- Isossa hakesäiliössä on neljä matalaa koolaa, jotka lykkivät eri tahtiin haketta ruuviin ja sen kautta kattilaan. Sähkösiimä näkee milloin hake on loppumassa ja käynnistää ruuvin, Pirkola selvittää.

Kuivaamon normaali lämpötila on 80 astetta

ja kuivauksen aikana 95-96 astetta. Tehokkaan lämmönvaihtimen avulla tehoja voidaan nostaa vieläkin korkeammalle. Kattilan valmistaja lupaa nostaa kattilan lämmön jopa 135 asteeseen. Tällä Pirkola uskoo pärjättävän, vaikka tulisi vaikeitakin ja kuivausta paljon vaativia syksyjä.

Uusi aika sikalassakin

Pirkolat ovat vajaan vuoden kokemusten perusteella tyytyväisiä hakeratkaisuunsa. Kaikki on pelannut hyvin ja isäntäväki voi huoletta vaikka matkustella. Jos ongelmia kuitenkin tulee, saa isäntä heti hälytyksen kännykkäänsä.

Seuraavaksi tilalla on valmistumassa ELYn tuella sikalan laajennus, jolloin koko sikalassa siirrytään hakkeen käyttöön.

- Uskon, että tulokset sikalassakin tulevat paranemaan, kun siellä voi käyttää enemmän edullista hakelämpöä, Pirkola arvelee.

Lisäksi uusi ratkaisu mahdollistaa myös sikalassa syntyvän lietteen lämmittämisen hakkeella ja siinä muodostuvan kaasun hyödyntämisen. Tämä merkitsisi noin 170 000 euron investointia kaasureaktoriin.

- Vielä joskus otan kaasun käyttöön mutta nimenomaan liikennepolttoaineeksi. Biokaasua en käyttäisi lämmitykseen, Ari Pirkola toteaa.

Energiasuunnitelma – uusi työkalu maataloilille

Energiasuunnitelma on uusi ja helppo työkalu maataloilille. Suunnitelman haluava maatalousyrittäjä liittyy maatalojen energiaohjelmaan, jossa ELYllä on tärkeä rooli. ELYn kautta on mahdollista saada valtion tukea suunnitelman laatimiseen.

Energiasuunnitelman tavoitteena ei ole välttämättä tilan energiamuodon muuttaminen. Tarkoituksena on ennenkaikkea saada maatalousyrittäjä miettimään tilansa energia-asioita osana jokapäiväistä toiminta. Tätä kautta syntyy yleensä myös säästöjä.

Ensimmäiset energiasuunnitelmat maataloilille laadittiin viime kevätaivella. Agrologi Esko Viitala ProAgrian Oulun toimistosta uskoo kiinnostuksen saavan vauhtia, kun energian hinta kallistuu.

- Tilat, joilla nyt mietitään energia-asioita, ovat etulyöntiasemassa kun hinta todella nousee, hän kiteyttää.

Maatilan energiasuunnitelmassa kartoitetaan tarkasti mitä energiamuotoja tilalla käytetään ja millaiseen tuotantoon sekä kuinka paljon energiaa kuluu rakennuksiin ja koneisiin. Kun

suurimmat kulutuskohteet ovat selvillä, selviävät myös säästökohteet.

- Säästökohteita voivat olla esimerkiksi rakenteelliset ratkaisut, joilla rakennusten lämpötila paranee. Kohennettavaa voi olla myös toimintatavoissa tilalla, Esko Viitala arvioi.

Energiasuunnitelmasta on tehty mahdollisimman helppo työkalu. Riittää, kun ottaa yhteyttä ProAgrian toimistoon. Toimistosta maatalousyrittäjälle lähetetään paperi, jolla tila liittyy maatalojen energiaohjelmaan. Tämä liittymisasiakirja menee edelleen ELY-keskukseen.

- Energiasuunnitelman laatimiseen on mahdollista saada valtion tukea jopa 85 prosenttia. Tuki haetaan ELYn kautta ja edellytyksenä on, että energiasuunnitelman on laatinut Maaseutuviraston hyväksymä henkilö. Lisätietoja antavat mm. ProAgrian energianeuvojat.

Kotimaista energiaa. Ari Pirkola on tyytyväinen ratkaisuunsa siirtä sikatilallaan hakkeen käyttöön.

ELY ja energia

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus rahoittaa ja edistää mm. energian säästämiseen ja bioenergian käytön lisäämiseen tähtäviä hankkeita.

- energiatuki yrityksille ja yhteisöille energian säästöä, energian käytön tehostamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöä edistäviin investointi- ja kehittämishankkeisiin.
- maatalousyrittäjien energiakatselmuksukset
- bioenergiaan liittyvät uudet ratkaisut
- energia-alan uusien innovaatioiden rahoitus (Tekes)
- maatalojen energiaohjelma
- maatalojen lämpökeskukset ja biokaasulaitokset

Vipuvoimaa
EU:lta

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin

KulttuuriKauppila nousukiidossa

Muutamassa vuodessa on lin KulttuuriKauppila kehittynyt paikaksi, jonka residenssiin parhaat taiteilijat ympäri maailmaa hakevat työskentelemään. ELY-keskuksen tuella KulttuuriKauppilaan on saatu ateljeetalo ja parhaillaan on toimintaryhmä Jommassa ja ELYssä hankehakemus ympäristötaidetta esittelevään taidepolkuun.

KulttuuriKauppila kuuluu maailmaan laajimpaan taiteilijaresidenssiverkostoon, Res Artisiin. Toiminnanjohtaja Leena Vuotovesi valittiin äskettäin Res Artisin hallitukseen. Valinta on ilahduttanut erityisesti KulttuuriKauppilan omia taitelijoita ja perustajia Sanna Koivisto, Helena Kaikkosta ja Antti Ylöstä.

- Leenan valinta tuo meille näkyvyyttä ja avaa uusia mahdollisuuksia.

- Liioittelematta voidaan sanoa maailmalla olevan joukko ihmisiä, jotka eivät tiedä Suomesta mitään muuta kuin lin.

Taiteilijoita ympäri maailmaa

KulttuuriKauppila on taiteilija-aloitteellinen yhteisö, joka on aktiivisessa vuorovaikutuksessa eri maiden taiteilijoiden ja ympäristönsä kanssa.

Residenssissä on ehtinyt työskennellä taitelijoita 17 eri maasta. Tällä hetkellä lissä tekee työtään italialainen kuvataiteilija Miriam Pertegato.

- Ensimmäisen kerran ensi helmi-maaliskuussa on tulossa residenssijakso, jonka jakavat yhdysvaltalainen ja suomalainen taiteilija. Sen jälkeen on tulossa taitelijoita Iso-Britannias-ta, USA:sta, Surinamista ja Kanadasta, Leena

Vuotovesi kertoo.

- Yleensä residensseillä on aika haasteellista. Meillä on lin kunnan vahva tuki, mikä mahdollistaa sopimusten tekemisen vuoteen 2012 saakka. Kunta omistaa tilat, mutta se mitä täällä tehdään, on taitelijalähtöistä, toiminnanjohtaja kiteyttää.

Toiminnalla laaja tuki

KulttuuriKauppilan toiminnanjohtaja ja etenkin sen perustaneet taiteilijat ovat onnistuneet hankkimaan yhteisölleen laajan yhteiskunnallisen tuen.

Toimintaa tukevat Taiteen keskustoimikunta, Pohjoismaainen kulttuurirahasto, Pohjois-Pohjanmaan kulttuurirahasto, Oulun läänin taidetoimikunta ja muutama paikallinen säätiö.

Ateljeetalon rakentaminen sai silloisen TE-keskuksen kautta EU-rahoitusta. Entinen koulurakennus on restauroitu Oulun läänin sivistysosaston tuella. Toiminta käynnistettiin Pohjois-Pohjanmaan liiton tuella. Kolmiosainen hanke päättyi vuonna 2007, jolloin lin kunta otti tilat hoiviinsa ja palkkasi toiminnanjohtajan.

Uusin tuen kohde on taidepolku, jota rakennetaan KulttuuriKauppilasta lin Vanhaan Haminaan. Päätepiestet yhdistävän reitin varrelle tulee

Miriam Pertegato, Antti Ylönen, Leena Vuotovesi, Helena Kaikkonen ja Sanna Koivisto ihailevat japanilaisen Maryama Yoshikon Lehtivene-teosta.

yksitoista ympäristötaideteosta, jotka ovat olleet mukana vuosien 2008 ja 2010 Art li Biennaleissa. Kun reitti on täysin valmis vuonna 2012, se tulee olemaan sen vuoden biennalen paikkana.

Kansainvälisten taiteilijoiden tekemiin ympäristötaideteoksiin tulee valaistusta. Reitiltä avataan näkymä niin lijoelle kuin valtatiellekin. Samalla koko kuntakeskuksen ilme uudistuu, käytössä on elähdyttävä taidepolku ja matkailuvallti.

- Alustavasti toimintaryhmä Jomma ja ELY ovat näyttäneet vihreää valoa tälle Leader-hankeelle, toiminnanjohtaja kertoo.

- Lisäksi tämän syksyn iso projekti on katalogin valmistaminen biennaleista, mihin olemme saaneet apurahan.

ELY ja kulttuuri

ELY-keskuksen tehtäviin kuuluu myös kulttuurin tukeminen. ELY-keskus

- rahoittaa mm. taiteilijoiden työllistymistä
- hankkii mm. taide- ja käsityöalan sekä muiden luovien alojen koulutuksia työnhakijoille
- rahoittaa EU:n rakenne- ja maaseuturahastojen varoilla erilaisia kulttuurihankkeita
- rahoittaa ja kehittää kuntien liikunta-, kirjasto- ja tietopalveluita
- myöntää rahoitusta oppilaitos-, kirjasto- ja liikuntapaikkarakentamiseen

EAKR-osarahoitusta ympäristöhankkeisiin

ELY voi myöntää EAKR-osarahoitusta rakennetun ja luonnonympäristön tilaa parantaviin hankkeisiin, joilla kehitetään maakunnan vetovoimaisuutta ja elinkeinotoimintaa. Rahoitusta voidaan myöntää esimerkiksi

- ympäristön- ja luonnonsuojeluun sekä vesien hoitoon ja suojeluun
- kulttuuriympäristön kehittämiseen, mm. arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden kehittämiseen ja kunnostamiseen
- luonnon virkistys- ja matkailukäyttöön sekä
- ilmastonmuutokseen liittyviin kehittämisiin ja investointihankkeisiin.

Hakijoina voivat toimia mm. kunnat, tutkimuslaitokset ja muut julkiset organisaatiot. Hankerahoitusta ei myönnetä yrityksille.

Vipuvoimaa
EU:lta
2007-2013

Kolmen hankkeen kimara

Hailuodon ja Oulunsalon välillä on vireillä kolmen hankkeen kimara, joka toteutuessaan tulee muuttamaan merimaiseman aivan toiseksi.

Ensimmäinen osa: kiinteä tieyhteys

Hailuodon kunnan kannalta tärkein hanke on liikennetyhteyden kehittäminen saaren ja mantereiden välillä. Tärkeämmäksi asiaksi voi Hailuodon kuntalaisten kannalta tulla vain kuntaliitos, kuvailee Hailuodon kunnaninsinööri Markku Maikkola asian tärkeyttä.

- Kaikki saarelaiset haluavat liikennetyhteyden toimivan ja suurin osa haluaa sitä kehitettävän.

Vaihtoehtoja on kolme. Lauttaliikenne ja sen palvelutaso säilytettäisiin nykyisellään. Lauttaliikenne jatkuisi parannetulla tasolla eli kolme lauttaa liikennöisi yötäpäivää, mutta jäätien ylläpidosta luovuttaisiin. Tai Hailuodon ja mantereiden välille rakennettaisiin kiinteä yhteys: pengermaisematie Hailuotoon ja Oulunsaloon sekä kaksi siltaa niiden välille.

- Palautteesta päätellen kiinteä yhteys saa Hailuodossa suurimman kannatuksen. Jos se on tulkakseen, se todennäköisesti tulee nyt, muutoin odotellaan maankohoamista, Markku Maikkola sanoo.

Toinen osa: iso tuulipuisto

Toinen iso hanke Hailuodon ja Oulunsalon välillä on merialueelle kaavailtu iso tuulipuisto. 75 tuulivoimalan maksimivaihtoehtoa on karsittu ja päädytty kompromissiin, 50 tuulivoimalaan.

Karsiminen on tehty lähinnä ympäristöä ajatellen. Maisemallisesti arvokkaita Natura-alueita ei haluta pilata eikä tuoda isoja myllyjä liian lähelle ranta-asutusta. Jos kiinteä tieyhteys Hailuotoon toteutuu, tuulimyllyt sijoittuvat yhteyden eteläpuolelle, lähelle nykyistä lauttaväylää. Jos nykyinen lauttaväylä päätetään säilyttää, myllyt tulevat sen molemmin puolin.

- Haasteellisinta on sijoittaa tuulimyllyt siten, että niillä on selkeä geometria. Tuulipuisto tulee näkyään todella kauas ja sillä on merkitystä suuomaiseman kannalta, Markku Maikkola toteaa.

Liikenne ja tuulipuisto -hankkeisiin liittyvät laajat ympäristövaikutusten arvioinnit ja tutkimukset. Kaikki ne on jo pääosin tehty. Muutama lisäselvitys on käynnissä ja mm. jääeroosio-selvitys ratkaisee, voidaanko kiinteä tieyhteys toteuttaa. Keskeisimmät selvitykset kohdistuivat hankkeiden vaikutuksiin maisemaan, merialueeseen, rantoihin sekä sosiaalisiin vaikutuksiin.

Kolmas osa: uusi osayleiskaava

Tuulipuiston taustalla olevat toimijat toivovat tuulivoimaloiden rakentamisen käynnistyvän mah-

dollisimman pian. Hankkeesta puuttuvat enää YVA:n lisäselvitykset sekä tuulivoimaloiden rakentamisen mahdollistava osayleiskaava.

Kiinteän tieyhteyden realistinen toteutumisajankohta on aikaisintaan vuonna 2016. ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuurin -vastualueella ovat ensimmäiset siltapiirros- ja pengerleikkausluonnokset jo valmiina ja niitä viedään nyt eteenpäin. Liikennehankkeen yleissuunnitelman pitäisi valmistua keväällä 2011.

Kumpikaan hankkeista ei voi kuitenkaan toteutua ennen kuin kimaran kolmas lenkki, uusi osayleiskaava Hailuodon ja Oulunsalon väliselle alueelle, on lainvoimainen.

Molemmat kunnat päättävät hallinnollisesti omasta kaavastaan, mutta valmis tuote on yksi kuntien yhteinen osayleiskaava. Kaavaehdotus

tulee nähtäville vuodenvaihteen jälkeen. Touku-kuussa 2011 valtuustot voisivat näillä näkymin hyväksyä kaavan.

ELYn rooli hankkeissa

ELYn luonnonsuojeluyksikkö toimii tieyhteys- ja tuulipuistohankkeissa YVA -yhteysviranomaisena ja antaa tuulipuistohankkeissa lausunnon Natura-arvioinnista.

ELYn alueidenkäyttöyksikkö ohjaa alueen osayleiskaavoitusta.

Liikennetyhteyden parantamisessa ELYn liikenne ja infrastruktuuri -vastualue on hankkeen tilaaja.

Mikä YVA on?

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella silloin, kun hanke aiheuttaa merkittäviä vaikutuksia. Lainsäädännössä on määritelty ne hankkeet, joista on aina tehtävä YVA-menettely. Arvioitavia hankkeita ovat esimerkiksi moottoritiet ja isot kaatopaikat. Lisäksi ELY-keskus voi yksittäistapauksessa päättää, että hankkeen ympäristövaikutukset on arvioitava YVA-menettelyssä.

YVA-menettelyssä tunnistetaan ja arvioidaan yksittäisten hankkeiden tai suunnitelmien ja ohjelmien kielteisiä ja myönteisiä vaikutuksia mm. ihmisiin, luontoon, rakennettuun ympäristöön ja luonnonvaroihin. YVA-menettelyn tavoitteena on myös lisätä kansalaisten mahdollisuuksia osallistua ja

vaikuttaa hankkeiden suunnitteluun.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava taho (yritys tai kunta) toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaiselle, joka on ELY-keskus. Arviointiohjelmassa selvitetään mitä hankkeen toteuttamisvaihtoehtoja ja vaikutuksia suunnittelun aikana tullaan selvittämään. Vaihtoehtojen vaikutukset selvitetään ja tieto kootaan arviointiselostukseen (=YVAN loppuraportti).

Yhteysviranomaisen tiedottaa arviointiohjelman ja arviointiselostuksen vireilläolosta, kokoaa niistä annetut mielipiteet ja lausunnot ja laatii niiden sekä oman asiantuntemuksensa pohjalta lausuntonsa. YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen on antanut lausuntonsa arviointiselostuksesta. YVA-menettelyssä ei tehdä päätöstä hankkeesta.

KotoTyö ohjaa työelämään

KotoTyö - Työ kotoutumisen välineenä on ERF:n eli Euroopan pakolaisrahaston rahoittama hanke. Hanketta koordinoi Pohjois-Pohjanmaan ELY.

Hankkeen järjestämät koulutustilaisuudet

KotoTyö- hanke järjestää Pohjois-Pohjanmaan alueella maksuttomia koulutustilaisuuksia. Yrityskoulutuksen sisältöjä ovat monikulttuurisuus ja tasa-arvo työyhteisössä, tehokas perehdytys uudelle työntekijälle, muista kulttuureista tulevan asiakkaan kohtaaminen asiakaspalvelutilanteissa ja yritysten kansainvälistymisen haasteet. Koulutuksemme lisää yrityksen työntekijän asiantuntemusta ja ammattitaitoa. Koulutuksemme soveltuvat niin yksityissektorin yrityksille kuin kuntayhtymien, koulu-, sosiaali- ja terveystoimen edustajillekin. KotoTyö- hankkeen rahoittamana koulutus on osallistujille maksuton.

Työelämään ohjaava koulutus maahanmuuttajille

Osana KotoTyö- hanketta on toteutettu työelämään ohjaava koulutus maahanmuuttajille. Koulutus on suunnattu ensisijaisesti pakolais- taustaisille maahanmuuttajille, joiden suomen kielen tasoa voidaan pitää riittävänä suoma-

laisilla työmarkkinoilla toimimiseen. Koulutuksen tavoitteena on poistaa maahanmuuttajien työllistymisen esteet ja saada heille työpaikka. Lisäksi koulutuksen tavoitteena kehittää työelämäpainotteisen maahanmuuttajakoulutuksen mallia.

Koulutus kestää 7 kuukautta ja käytännön työssäoppimista on suurin osa eli 5 kuukautta. Tämä on saanut paljon kiitosta opiskelijoilta ja työnantajilta. Opiskelijat pääsevät kunnolla tekemään töitä ja he saavat asianmukaisen työtodistuksen. Työssäoppimispaikat hankitaan opiskelijan toiveiden mukaisesti alalta, jolle hänellä on realistinen työllistymismahdollisuus lähitulevaisuudessa. Tällä hetkellä koulutuksen 16 opiskelijasta 9 on saanut työpaikan, ammatillisen jatkokoulutuspaikan, muun koulutuspaikan tai osa-aikaista työtä. Ja koulutuksemme on vielä kesken. Koska tulokset ovat näin hyviä, järjestämme samanlaisen koulutuksen myös ensi vuonna Oulussa, alkaen helmikuun alussa 2011. KotoTyön koulutusmalli on sovellettavissa kaikille Suomeen ja kaikkiin maahanmuuttajiin.

Lisätietoja:

Projektipäällikkö Lucia Jakobsson,
puh. 044 436 8132
lucia.jakobsson@ely-keskus.fi
Projektiassistentti Veronika Zaburchik
puh. 050 390 2413
veronika.zaburchik@ely-keskus.fi

Seudullinen yrityspalvelu osana Yritys-Suomi palveluvalikoimaa

Yritys-Suomi -palvelukanava antaa ajantasaista asiantuntevaa tietoa, työkaluja ja neuvontaa yrittämisestä. Saat arvion yritysideoistasi tai kehittämishankkeen edellyttämistä toimenpiteistä sekä yhteystiedot erityisasiantuntijoille. Palvelut löydät verkko- ja puhelinpalvelun tai paikkakuntasi yritysneuvojan kautta.

Seudulliset yrityspalvelut ovat yrittäjää lähellä ja tarjoavat henkilökohtaista palvelua. Koillismaalla sekä Nivala-Haapajärven ja Ylivieskan seutukunnissa tämä toimii jo käytännössä. Toimintamalli perustuu seudullisten toimijoiden sopimusperusteiseen, verkostomaiseen yhteistyöhön. Valmiuksien ja osaamisen parantamiseksi seutukuntien yrityspalveluhenkilöstö on osallistunut kattavasti valmennusohjelmaan, jonka

toteuttajina ovat työ- ja elinkeinoministeriö sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

Yritys-Suomi palvelujärjestelmän lähtökohdat ja tavoite on tarjota kaikkialla maassa tasa- laatuiset palvelut riippumatta yrityksen sijaintipaikkakunnasta. Osoitteesta www.yrityssuomi.fi löytyvät ratkaisut useimpiin yrittäjien ja yrittäjäksi aikovien palvelutarpeisiin sekä työkaluja yritystoiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen. Lähiaikoina Yritys-Suomi verkkosivusto täydentyy kunkin seutukunnan seudullisen yrityspalvelun palveluvalikoimaa esittelevillä sekä yritysneuvontahenkilöiden yhteystiedot sisältävillä sivuilla.

Lisätietoja: Yrityspalvelujen kehittämishanke Pohjois-Pohjanmaalla,
kari.harju@ely-keskus.fi ja www.yrityssuomi.fi.

Yritys-Suomi-puhelinpalvelu alkaville yrittäjille

- Neuvoo yrityksesi perustamiseen liittyvissä tyypillisimmissä kysymyksissä.
- Neuvoo alkaville yrittäjille suunnatuista julkisista yrityspalveluista.
- Ohjaa tarpeen vaatiessa muuhun julkiseen yrityspalveluun tai henkilökohtaiseen palveluun.

SUOMEKSI
010 19 4680
ma-pe klo 9.00–16.00

PÅ SVENSKA
010 19 4681
mån-fre kl 9.00–16.00

Puhelun hinta:
Paikallisverkkomaksu (pvm) lankapuhelimesta soittaessa.
Matkapuhelinmaksu (mpm) matkapuhelimesta soittaessa.

Lisätietoja puhelinpalvelusta yrityssuomi.fi
YRITYS-SUOMI

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013